K.G.B

په افغانستان کې

لیکوال
واسیلي میتروخین

ژباړن
رحمت آریا

Download from: ketabton.com

Download from: ketabton.com

د کتاب پېژندنه:

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کـتــــاب نـــــــوم: کي جي بي په افغانستان کي

لیـــــکـــــــــــوال: واسیلي متروخین

ژبـــــــــــــــاړن:رحمت اریا

خـــپــــرنـــــــدوی: دانش خپرندویه ټولنه

تیراژ : زر ټوکه

Download from: ketabton.com

کي جي بي په افغانستان کې لومړۍ برخه

ګرانو هېوادوالو او ښاغلو لوستونکو!

په افغانستان کې د روسانو د سياسي او پوځي جنايتونو او خياتونود لړۍ د خپراوي په لړ کې دا دی تاسو ته د کي جي بي د يوه پخواني مأمور واسيلي ميتروخين د کتاب لړۍ را ژباړم چې د ژباړنې لړۍ به يې په پرله پسې ډول خپره شي. دغه کتاب [کي جي بي په افغانستان کې] نوميږي.

واسيلي ميتروخين څوک دی؟

د واسيلي ميتروخين د پيژندلو لپاره غواړم تاسو ته د امريکا د متحده ايالاتو د پياوړي او نامتو ليکوال ښاغلي بروس ګ. ريچارډسن د کتاب[افغانستان: د رښتيا پلټـنې] بشپړه ځانګړې برخه[فعاله اقدامات] له ١٦٦ تر ١٧۴ پاڼې پورې ډالۍ کړم چې د ژباړې کار يې ما تر لاس لاندې نيولی دی .

د دغه کتاب پښتو ژباړه به ډير ژر هېوادالو ته وړاندې شي. د ښاغلي بروس ريچارډسن د کتاب دويمه انګليسي طبع ډير ژر خپريږي چې پرهمدغې نوې طبعې ما هم يو لنډه کتنه ليکلې ده. کله چې د کتاب دويمه انګريزي طبع خپـره شوه نو د دعوت او بينوا د ويب پاڼو له لارې به تاسو ته خبر در کړل شي .

ددغې ليکنې په ترڅ کې لومړی د واسيلي ميتروخين د لا پيژندلو لپاره تاسو د بروس ريچارډسن ليکنې ته را بولم او ورپسې به د واسيلي ميتروخين د کتاب [کي جي بي په افغانستان کې] لومړۍ لنډه برخه چې د [ګوند بنسټ ايښودنه] نوميږي و لولۍ. کله چې ددغه ١٨٠ پاڼـيز کتاب ژباړه بشپړه شوه ، نو ټول کتاب به د يوه بشپړ کتاب په بڼه پر هغه ليکل شوې کره کـتـنې اوپه کتاب کې د شکېلو شننونکو، مصححانود نومونوله لړ ليک سره يو ځای خپور کړم.

اوس مې دغه برخه نيغ په نيغه د واسيلي ميتروخين له ليکنې را پيل کړې اود لړۍ خپراوی به يې د بينوا ويب پاڼې له لارې دوام ولري.

له ښاغلو لوستونکو څخه په درنښت غوښتنه کوم چې ټول لمنليکونه دې په ډيرځير ولولې ځکه دغه لمنليکونه پر متن پخه رڼا اچوي. واسيلي ميتروخين په متن کې دننه يو شمير نومونه کټ مټ هاغسې ليکلي دي چې په لاسوندونو کې ليکل شوي دي خو د هغو د لا روښانونو لپاره يې په لمنليک کې يا ليکوال او يا مصححانو شرح ورکړلې ده. د لمنليک په هغو ځايونو کې چې تاسو [د مصحح يادښت: څرګنده نه شوه] و ګورئ ، ددې مانا ښندي چې ياپه لاسوند کې [کوډ نوم دی] او يا مصحح د هغه په څرګندونې نه دی بريالی شوی.

Download from: ketabton.com

د واسیلیي میروخین د لیکنې په لمنلیک کې ټولې لیکنې یا د لیکوال او یا د مصحح دي او زه [ژباړونکی] پکي هیڅ ډول ګډون نه لرم. ما یوازې تر وسه وسه هڅه کړې چې پرته له کـمـَوني یا زیادښته ، اصل متن کټ مټ په ډیر ځیر او امانت را وژباړم .

رحمت آریا

دسامبر ۲۰۰۸

فعاله اقدامات

Download from: ketabton.com

ټول حقایق له دریو پړاوونوڅخه تیریږي : لومړی پرې ملنډې وهل کیږي ،دویم له توند مخالفت سره مخامخ کیږي او دریم ، د څرګند حقیقت په توګه منل کیږي ..... شوپـَنهاوَر]1[

په ۱۹۹۲ ز کال کې د شوروي د ستراواکۍ د نړیدا د شپو ورځو په شنو لوخـَړو کې د [واسیلي میتروخین] 2[] په نامه د کې جي بي [3] یوه مأمور د استونیا[4] د تالین [5] په ښار کې غوښتل د امریکا د متحده ایالاتو سفارت ته پناه یوسي. هغه څرګنده کړه چې د دولس کالو په اوږدو کې یې د کې جي بي د لاسوندونو له پټ آرشیف څخه ۲۵۰۰۰لاسوند پاڼې په پټه کاپي کړي دي. نوموړي دغه یادښتونه په خپلو کالیو ، بوټانو کې او د دروازو له لارې له ودانۍ څخه دباندې را ایستلي او په وسپنیزو کانتینرونو[6] کې یې د خپل کلیوالي کور په یوه ګوټ کې تر خاورو لاندې ښخ کړي ول. له هغه وروسته د شوروي ګڼ شمیر جاسوسانو او په خارګرو څانګو پورې نورو اړوندو کسانو جعلي یا بیکاره لاسوندونه د لویدیځو هیوادونو خارګرو څانګو ته وړاندې کړل او سي آی اې ټول را ټول کړل. سي آی اې میتروخین دوه ځله رد کړ .

په پای کې میتروخین د خپل کار له ارزښت څخه د بریتانیې د خارګرې څانګې زړه او ډاډ تر لاسه کړ. هغه دغې خارګرې څانګې ته دغه لاسوندونه په دغه آړ(شرط) ورکړل چې په بـَدَل کې یې په انګلستان کې ورته د استوګنې حق ورکړل شي. کله چې میتروخین په خپل نوي هېواد کې استوګن شو هغه د [توري او ډال] 7[] تر نامه لاندې د کتاب په لیکلو پیل وکړ [: د میتروخین آرشیف او د کې جي بي تأریخ. د بریتانیې د خارګرۍ د تأریخ د نومیالي لیکوال ، کریستوفر اندریو [8] په مرسته .] ددې ترخنګ میتروخین د سړې جګړې د تأریخ د نړیوالې پروژې[9] په همکارۍ چې په واشنګتن ډي سي کې د پوهانو لپاره د وودرو ویلسن د نړیوال مرکز[10] په مرسته کار کوي یو شمیر مونو ګرافونه ولیکل.

د کې جي بي د لاسوندونو پر دغه عینکي آرشیف ټولنکي د آپرینونو او شاباشونو وریا و وَریدله چې د خپل سر په بیه ، د بندي کېدلو او ان د مرګ په ګواښ یې د کې جي بي د پټو لاسوندونو له ارزښته ډکه بې بیې پانګه چې ساری یې مخکې نه وو لېدل شوی د باندې را و ایستله. د میتروخین د را پارېدنې لامل څه وو؟ ځواب څرګند او ساده دی، هغه نور نه شوای کولای په افغانستان کې د ځمکسوځونې [11]هغه تګلاره نوره و زغمي چې د شوروي د پوځ په لاس په دغه ناورین ځپلي هیواد کې تر سره کېدله او پریکړه یې وکړه له دغې دندې څخه نور لاس پر سر شي. تر دغه دمه د هغه وروستنی کار د [کې جي بي په افغانستان کې]12[] یوه څېړنیزه لیکنه ده ، [۴۰ شمیره څېړنیزه لیکنه] چې د وودرو ویلسن د مرکز[13] لخوا په ۲۰۰۲ ز کال کې خپره شوې او ښایي د میتروخین د کار بنسټیزه برخه وي.

میرتوخین لیکي چې د (فعالو اقداماتو]14[) ګـَړنه یا اصطلاح څرنګه چې د شوروي په خارګرو څانګو کې تعریف شوې کټ مټ د سي آی اې د ورځنیو خبرو اترو د (تورو عملیاتو]15[) اصطلاح ته ورته او له هغې سره برابره ده. په افغانستان کې د شوروي د فعاله اقداماتو په ډله کې دغو کړو وړو برخه درلودله : د مجاهدینو په ډلوکې مجاهدو

Download from: ketabton.com

هملاسو اود هغوی د ملګرو ګومارنه ، د مشرانو او نومیالیو کسانو وژنه ، اور اچـونه ، د خوراکي توکو د زیرمو زهري کول ، اله ګوله او سبوتاژ، په ډلو کې د خپلو جاسوسانو ننه ایستنه ، بډې ورکول ، د ویرې او ګواښ شیندل ، د کودتاګانو لپاره لاره هوارول، د وسلو ویشنه او د پروپاګند او غلطو مالوماتو د خپراوي په ګډون د ولسي وګړو او د مقاومت د ډلو پر وړاندې د نورو ترهګریزو کړو وړو بې بدیله چال چلند . د کي جي بي د بهرنۍ څارګرۍ د لومړي لوی ریاست د (ایس[16]) څانګې [ایف سي ډي] ته د سپارل شوې دندې موخه دا وه چې د مقاومت د ډَلو هغه بولندویان چې اغیزمن دښمن بلل کېدل ، ځانته را وګوماري، یا یې ګوښې ته کړي او یا یې له منځه یوسي او ریاست دغه دنده تر سره کړه. (وګورئ : کي جي بي په افغانستان کې ، ۴۰ شمیره مقاله ، واسیلي میتروخین ، ۲۰۰۲ ، پپ ۱۴۳-۱۴۲)[17]. د ۱۹۸۰ ز کال په لومړیو کې د ترهګرو د مخنیوي عملیاتو ته ټینګه اوږه ورکړل شوه او شورویانو لا له مخکې د مقاومت د ډلو په منځ کې د خپلو ایجنټانو پراخه ځاله غوړلې وه. له ۱۹۸۰ زکال وروسته خاد[18] او کي جي بي دواړو د مقاومت په ډلو کې دننه د ډله ییز دښمنیو او یا له پاکستانه د وسلو د ویش له رښتونې یا ګوماني ونډې څخه د بې برخې شویو او نـومیدو یا ناهیلو شویو بولندویانو له نومیدۍ څخه په ګټه اخیستنې په کلکه هڅه وکړه چې د مقاومت د ډلو بولندویان ځانته را واړَوي. یوله دغو بېلګو څخه چې د شوروي د ګټو لپاره په لاره واچول شوه د سیالو مشرانو ترمنځ د ترخې شخړې اود دښمنۍ د تخمونو کرل ول. شوروي د ګوندونو تر منځ له شخړو اوخړنج (بې اتفاقیو) څخه ګټه واخیستله ؛ یوه خوا به یې د بډې ، پیسو او وسلو په ورکولو ځانته را وګومارله او سیال لوري ته به یې په دوه وو پښوو دروله. (وګورئ: افغانستان، ستره لوبه ،بیا کتنه شوې ، ۱۹۹۰ زکال ، اصلاح او زیاتونه روزاني کلاس پ. ۴۲۱)] .19]

په ۱۹۸۲ ز کال کې د مسکود [بالاشیخا] [20] په سیمه کې د افغانستان لپاره یو روزنیز مرکز جوړ شو؛ د اتم ریاست یو افسر، ډګروال وي . کیکوت [21] په دې وګومارل شو چې د افغانستان د جګړې په سره تـناره کې اوپه هغه کې د ترهګرۍ د سرته رسولو د څرنګوالي په پام کې نیولوسره دي ، په لبنان کې د فسطیني کډوالو د کمپونو پرضد د اسرائیلو له تر سره شویو تجربو څخه په ګټه اخیستنې او هم د منځنۍ آسیا په جمهوریتونو کې د مقاومت د غږو پر وړاندې د پیړیو پیړیو تجربو پربنسټ دي، د سبوتاژ د رامنځته کولو، د مخبرانو د ګومارلو او راخپلولو روزینز نصاب جوړ کړي. د څارګرو کار کوونکو په منځ کې ۳۱۵ ایجنټان او ۲۵۰ تنه زده کوونکي ول. دغې ډلې د ختیځو توکمونو له توکمیزو مشرانو او همدارنګه د سالنګ د لویې لارې په اوږدو کې د میشتو وګړو له مشرانو سره چې د کابل د نښلوونکې لارې لپاره ستر خنډونه ګڼل کېدل، اړیکې ټینګ کړل. هغو توکمونو او کلیو چې همکارۍ ته زړه ښه کاوه د همکارۍ د ونډې په کچه پنځول کېدل. ددغو پنځـَونو یوه بېلګه د ۱۹۸۲ ز کال د دسامبر په مباشت کې د ننګرهار په ولایت کې له شینوارو سره یو تړون وو. دغه توکم د پاکستان پولې ته نیږدې په افغان خاوره کې د کابل � پیښاورد لویې لارې د غاړې په یوې برخې کې پروت دی. د تړون پر بنسټ کي جي بي ۱۰۰۰ تـنو توکمیزو کسانو ته دهر تن پر سرد مباشتې ۳۰۰۰ افغانۍ ومنلې چې ددغې مهمې لویې لارې ساتنه وکړي.پلان دا وو چې پولې

Download from: ketabton.com

ته نیږدې توکمونه ځانته د ملیشاوو په توګه را و ګوماري او موخه دا وه چې له یوې خوا پوله بنده کړي او له بلې خوا د مقاومت ډلې له هغه ځایه ونه شي کولای ځانونه ددولت پروړاندې را سمبال کړي . خو ډیرې دغسې ټرونونه بریالي را ونه ختل وګورئ : افغانستان ، د شوروي د نیواک پینځه لومړي کلونه ، ج. بروس امستوتز ، ۱۹۸۶ پپ . ۲۹۰ � ۲۹۱)[22]. دغو توکمونو اکثرأ وختونه د مقاومت د ډلو د ملاتړ تر څنګ له کي جي بي او د افغانستان د ډیموکرایتک جمهوریت له ایجنټانو څخه پیسې او وسلې تر لاسه کولې. د مخبرانو پینځلس ډلې چې ټول ټال ۴۵۵ تنه کیدل د ځانګړو یا خاصو دندو د ترسره کولو لپاره ګومارل شوي ول (وګورئ : کي جي بي په افغانستان کې ، مقاله ۴۰ ، واسیلي میتروخین ، ۲۰۰۲ ، پ. ۱۴۲)[23]. څارګرو څانګو داسې سوري او لارې ومونډلې چې له لارې یې کولای شواي د افغان مقاومت منځ ته ور ننوځي. د مقاومت په زړه کې د کي جي بي د څارګرو تر ټولو اغیزمنه کودتا د ټولې جګړې په اوږدو کې له احمدشاه مسعود سره د اړیکو ټینګول او ساتل ول. (وګورئ : افغانستنان ، د شوروي د ترهګرۍ د دَور پای ، بروس ریچاردسن ، ۱۹۹۸ پپ. ۲۵-۲۹ :[24] [تراژیدیا اي دوبلست افغانا � [د افغانانو غمیزه او زړورتیا - ژ] الکساندر لیاخوفسکي ، ۲۰۰۴ ، ۶۳۰ � ۶۵۴ : افغانستان ، سیاسي اخلاقي ضعف او بهرنۍ لاسوهنې ، ډاکټر نبي مصداق ، ۲۰۰۶ پ. ۲۱۲) .[25]

خو د جاسوسانو او مخبرانو د استخدام هره لړۍ بریالۍ نه ختله. د هغو کسانو پر وړاندې ، " فعاله اقدامات" تر لاس لاندې ونیول شول چې د جاسوسۍ له استخدام سره یې مقاومت ښوده هغوی یا د خپلې ډلې په منځ کې یا اعتبار کېدل اویا رټل کېدل که له دغو ښبو یوه یې پر ځای نه موښتله نو د شوروي د یرغل پر وړاندې د اغیزمن پوځي دښمن په توګه په پام کې نیول کېده. د " بیل یې کړه بیا یې ایل کړه" [26] د ستراتیژۍ تر رڼا لاندې ډیرې هڅې تر لاس لاندې ونیول شوې چې تر ټولو ستر او اغیزمن جنګیالي د یو بل پر وړاندې راپاڅوي او له یو بل سره وجنګول شي. کې جي بي د اسلامي ګوند د مشر ګلبدین حکمتیار د بې اعتباره کولو او بې اغیزې کولو لپاره (چې تر ټولو ستر او اغیزمن دښمن او جنګیالی یې باله) د همدغه ګوند د یوه مورچل یوه بولندوی ته د ګلبدین حمکتیار له نامه یو جعلي لیک جوړ کړی وو؛ " لیک " د پاکستاني ورځپاڼو له یوې مناسبې مقالې سره مل وو چې په هغه کې یې حکمتیار، د مجاهدینود ډلو د مشرتابه او د هغوی د پاکستاني چارواکو په سترګو کې د یوه بې لارې مشر په توګه بې اعتباره کاوه. په ورځپاڼه کې د همدغه لیک د ملاتړ لپاره یوه مقاله د کې جي بي د (فعاله اقداماتو) د عملیاتو د یوې برخې تر سیوري لاندې په پاکستان کې د کي جي بي د جاسوسانو له خوا خپره شوې وه . په همدې وخت کې د کي جي بي یوه بله قُلابي چلوټه د افغانستان د اسلامي ګوند د یوه بې نومه غړي له پلوه د محمد نبي په مرکزي دفتر کې د یوه لیک پرې ایښودنه وه. لیک محمد نبي ته خبرداری ورکاوه چې " حکمتیار ستا د وژلو پریکړه کړې ده".د کي جي بي د غلطو مالوماتو د خپراوي کارپوهانو او ډنډوره چیانو ګنګوسې خپرې کړې چې ګنې حکمتیارپه کابل پوهنتون کې د خپلې زده کړې په موده کې د ښځو پر مخونو تیزاب ور شېندلي ول. د مسکو له ستوني را پورته کېدونکې ګډوله غږ [حقیقت او درواغ] د کي جي بي د غلطو مالوماتو د خپراوي له ماشینه راوتلي

Download from: ketabton.com

دي اوغلط مالومات يې د حقايقو په جامو کې خپاره کړي دي. (وګورئ : لوی دښمن ، د سي آی او اې او کې جي بي د خپل منځي لوبو کیسې ، [میلت بیرډن او جیمز ریزن ، ۲۰۰۳ پ. ۲۳۶). [27] هغو اینجنټانو چې د هېواد پالو کډوالو د کمیټې [28] تر سیوري لاندې یې ژوند کاوه په زرګونو تبلیغاتي پاڼې وویشلې او په هغو کې یې محمد نبي او حکمتیار دواړه په دې تورن کړل چې د افغان ولس د ګټو پروړاندې له اسلامي په شاتګپالو او ارتجاعي رژیمونو سره لاس لري. (وګورئ : کې جي بي په افغانستان کې ، واسیلي میتروخین ، ۲۰۰۲ ، پپ ، ۱۴۲ � ۱۴۳).[29] دغه له ۱۷۲ پاڼو را جوړ لاسوند څېړونکو ته د جګړې په اوږدو کې د شوروي د ځارګرو څانګو د کورنیو کړیو کړه وړه اود یوې لسیزې جګړې د اوږدوالي د اغیزو په تړاو پریمانه تشریحات په لاس ورکوي. خو دلته مو مخکې له مخکې یوه شي ته پام اوسه. ددغه لاسوند تشریحات ډېر پراخه او ستومانه کوونکي دي او د لاسوند په هېڅ یوې ګوښې کې د هغه سړي په اړه چې لویدیځ یې (د ګوریلایي جګړو ځلانده ستراتیژیست)[30] بولي او ګڼي د افغان له خاورې یې په یوازې سر د شوروي پیاوړی ځلوېښتم لښکر وایست ، یادونه نه ده شوی .... احمد شاه مسعود څنګه کیدای شي او څنګه ممکنه ده چې په دغسې یوه لاسوند کې د احمدشاه مسعود په شان دې د یوه پیژندل شوي سړي نوم چې ددغه لاسوند یوه بشپړه وونکې برخه ګڼل کیږي ورک وي؟ په دغه اړه دوه انګیرنې را برسره کیږي : لومړی دا چې پر مسعود څکه دومره پاملرنه نه ده شوې چې نوموړی له ۱۹۸۰ زکال راهیسې د خپلو روسي او شوروي ولینعمتانو تر فرمان لاندی وو او له دې امله (د فعاله اقداماتو عملیاتولړی) هېڅکله د هغه پرضد نه ده پلې شوې. دویم ، میتروخین د خپلو ټولو مالوماتو ټولګه په هاغه لومړي سر کې د انګلیس ځارګرې اداري (ایم آی ٦)[31] ته وسپارله. ټول پوهیږي چې (ایم آی ٦) له پخوا له مسعود سره مینه او پـټـپـټـانی درلود او د هغه ملاتړ یې کاوه. (ایم آی ٦) ، (بي بي سي) ، (خبریال او لیکوال " سندیګال")[32] او (آی ټی ان)[33] د یوې دسیسې په را جوړولو غوښتل د خپلو خوښو تر رڼا لاندې یو تبلیغاتي مستند فلم د (افغانستان د تیـتو)[34] په نامه جوړ کړي [وګورئ : افغانستان،سیاسي اخلاقي ضعف او بهرنی لاسوهنې ، داکټر نبي مصداق ، ۲۰۰٦ پ. ۳۳۰ شمیره ۱٦][35]. [جنرال اختر" دهغه افغان په تړاو چې نه یې غوښتل جګړه وکړي" ، ژور شک درلود. هغه پوهېده چې د " ایم آی ٦" ایجنټان د خبریال تر څادر لاندې د مسعود لپاره د پروپاګند د ماشین یوه برخه ول" [وګورئ : د چارلي ویلسن جګړه ، جیورج کریلي ، ۲۰۰۳ ، پ ۱۹۸).[36]

دغه انګیرنه په بشپړ ډول معقوله بریښي چې (ایم آی ٦) د مسعود د ساتنې لپاره د میتروخین لاسوندونه چاڼ /اصلاح کړي دي ،سي آی اې له ډېرو پخوا وختونو پوهېدله چې مسعود په افغانستان کې د (ایم آی ٦) سړی دی او هېڅ شک نسته چې دغه لید د هغوی د نیکونوله مړژواندې پښتـنې ضد تګلارې سره غاړه غړې کیږي. حقیقت دا دی چې ددغو دواړو انګیرنو یو ځای کول موږ د ژورې رښتیا هغه تـل ته بیایي چې د مسعود د استخدام او له ګوت نیونو او شننو څخه د هغه ساتنه دواړه د بریتانیا د (ایم آی ٦) یوه ماره ده.

بروس ګ. ریچارډسن

Download from: ketabton.com

د گوند بنسټ ایښودنه

افغانستان د یوه ډیر اړین (مهم) ستراتیژیک ځای ځایګي ښتن دی. دغه هیواد له شوروي اتحاد سره اوږده پوله لري. په پخوا وختونو کې دغه پوله د وګړو پرمخ د تګ راتګ لپاره آزاده وه اوپه پایله کې ولسونه له یوبل سره ګډ شول.

په منځنۍ آسیا کې د بلشویک د رژیم له ټینګیدا وروسته ددغه آسانه او آزاده تګ راتګ مخه ونیول شوه او د نوي رژیم څرګند دښمنان دي ته اړ شول چې ګاونډی هېواد افغانستان ته کډه شي. د هغوی ټولیزه شمیره اوس څه ناڅه د ۷۵۰,۰۰۰ تاجیکانو، وزبکانو ، تورکمنانو او قرغیزیانو زوزات (نسل) جوړوي چې پلرونه یې د بلشویک د رژیم د ناتار له امله افغانستان ته راکډه شوي ول او اوس په افغانستان کې ژوند کوي.

افغانستان لومړنی هیواد وو چې په روسیه کې یې نوی رامنځ ته شوی رژیم په رسمیت وپیژانده او په دودیز ډول د روسیې یو ملګری هیواد بلل کیږي. ددغه هیواد د ژوندانه په ټولو اړخونو کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو اغیزې په پراخه ډول لېدل کېږي. د افغانستان هېڅ پاچا ان داؤود [37] د شمالي هیولا له خوښې او ګټې پرته ، د هېڅ ډول جدي ګام اوچتولو ته لاس پورې نه کړ.

خو کله چې داؤود د خپل ګوند بنسټ ایښودنې ته ملا را وتړله نو کې جي بي دغه ګام کمونیستانو ته د یوه جدي ګواښ په توګه ولید. داسې انګیرل کېدله چې ګنې داؤود به د ایران بیلګه تر لاس لاندې ونیسي او پر سیاسي ګوندونه به بندیزونه ولګوي. [چیکا] [38] د دولت پر هر ګام ژوره څارنه درلودله او له نورو هیوادونوسره د نیژدې اړیکو په راټینګولو کې یې خنډونه رامنځته کول. په ځانګړې توګه [چیکا] د ایران له هغه پلان سره مخالفت وښود چې په افغانستان کې د ریل لومړی پټلۍ جوړه کړي او هم یې د امریکا د هغه پلان مخه ونیوله چې غوښتل یې د او سپنې د ویلي کولو د بټۍ څو ځالګۍ جوړې کړي او هم یې د هغه پلان مخې ته سترې ډبرې کېښودلې چې د روغتونونو د جوړلو له لارې یې وګړو ته روغتیایي آسانتیاوې برابرولې.

[چیکا] په هیواد کې د پیاوړو اینجنټانو ځالګۍ درلودله او د هغوی له لارې د بیلابیلو سیاسي کړیو له اکر وکر (حالت) څخه په ټینګه خبره وه ، په ژوره توګه یې ځانته په سیاسي لړیوکې لاره موندله او په دې یې لاس بر وو چې د سیمه ییزو خدماتي څانګو له لارې خپلې هڅې پر بهرنیو د هدف وړ سازمانونو نیغې کړي او د ددغو سازمانونو پام له شوروي پالو کسانو څخه بل لورې ته را واړوي.

د کې جي بي یوشمیر ایجنټان د مارکسیسزم � لیننیسزم پلویان شول او یو شمیرې د ارګانونو په مرسته په نړیوال کمونیست او کارګري غورځنګ کې فعال شول. له دغسې ایجنټانو څخه یو یې نور محمد تره کی [39] وو. هغه په ۱۹۵۱ ز کال کې ایجنټ شو او په کابل کې د کې جي بې د میشتې څانګې [40] له دغو غړیو سره په اړیکه کې وو :

Download from: ketabton.com

سګاديیف [41]، کوزلوف[42] ، فیدوسییف[43] ، سپیریدونوف [44]، کوسترومین [45]، کوزیریف[46] ، اې وي پیتروف[47] . له کار پوهیزه اړخه تره کی یو خبریال او لیکوال وو .

بل ایجنټ د(مرید)په پوړني (مستعار) نامه ببرک کارمل وو چې له " مخموی"[48] ، " اکبر" او " خوما" [49] سره یې یو ځای په ۱۹۵۷ زکال کې د پرچم (بیرغ) [50] په نوم د یوې لیننیستي - کمونیستي ډلې بنسټ کښیښود. د ۱۹۶۲ ز کال په وروستیو کې ببرک او تره کي له یو بل سره وپیژندل شول. په هغه وخت کې تره کي په یوازې سر کار کاوه او هیڅ ملګري یې نه درلودل. له هغه وروسته حفیظ الله امین ور سره یو ځای شو او له هغه سره یې یوځای د خلق په نامه د یوې مارکسیستي ډلې بنسټ کښیښود. دغه دواړه ډلې سره یو ځای کړای شوی اوپه ۱۹۶۵ زکال کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند تري جوړ شو. د هغوی ټوله شمیره له دري سوو تنو څخه پورته نه وه. له دریالس تـنو څخه جوړه یوه مرکزي کمیټه او د پینځو تـنو یوه سیاسي بیرو یې جوړه کړه. تره کی د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې لومړی سکرتراو ببرک یې مرستیال وټاکل شول. دغه یوه ځای کېدنه په ختـه او تومنه کې یوه ارګانیکي یوځای کېدنه نه وه. دواړو ډلو په هاغه لومړي سر کې د مسکو تابعیت او لارښوونو ته غاړه کښیښودله. د ببرک پلویان پرچمیان او د تره کي خلقیان بلل کېدل .

تره کي د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو د څانګې له پلوه مسکو ته وبلل شو. هغه ته د نړیوالو اړیکو د مشر [باریس] پونوماریيف [51] او د څانګې د نورو غړو له پلوه ښه راغلاست وویل شو .

هغه ته لارښوونه وشوه چې په خپل ګوند کې دې تر هغه مهاله په ډیر ځیر خپل کار سرته ورسوي چې د چارواکو له پلوه د ګوند د رسمي فعالیت په اړه ورته اجازه نه وي ورکړل شوي او په غیر قانوني اکروکر(حالت) کې دې خپله ټوله هڅه د ګوند د ډیرو اړینو څانګو په جوړولورا ټوله کړي. همداشان هغه ته لارښوونه وشوه چې د یوه مخور رئـیس په نامه دې د یوې ورځپاڼې خپراوي ته ملا وتړي ، په دې مانا چې ځانته د ډوډۍ موندلو لاره ومومي ، او په دې توګه د چارواکو د سترګو په وړاندې کولای شي د خپل عاید سرچینه او لاره څرګنده کړي. د مسکوپه غونډو کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند پر پروګرام ، تګلارې ، قانون او مالي اړخونو خبرې وشوې. هغه د ستالین [52] له هغو لارښوونو سره هم آشنا کړای شو چې د اندونیزیا د کمونیست ګوند سکرتر جنرال ایدیت [53] ته یې کړې وې.

تره کي په مسکو کې د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې پر فعالینو ښې اغیزې وشیندلې. هغه بـرړکی (جدي) او د خپل ګوند د مشرتابه د دریځ د پرمخ بیولو لپاره چمتو ښکاریده. تره کي د شوروي اتحاد مرکزي کمیټې ته د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مشرتابه د یوه تن وزبک توکمي غړي [بادشي][54] [بدخشي �ژ] وړاندیز وړاندې کړ چې په افغاني تورکمنستان کې دې د [تم؟][ښايي � ستم وي �ژ] په ځانګړې توګه د وزبکو له ناخوښیو څخه په ګټه اخیستنې د دولت پر وړاندې وسله وال پاڅون ته لاس واچول شي. د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند

Download from: ketabton.com

مرکزي کمیټې ددغسې یوه گام اوچتونه له بیړې ډک یو گام و باله. وروسته تره کي د خپل مرستیال ببرک په اړه شک څرګند کړ او ټینګار یې وکړ چې ببرک د افغان دولت له څارګرۍ � ضد څانګې سره اړیکه لري. د تره کي شک ددغه حقیقت پر ستنې ولاړ وو چې ببرک په ۱۹۵۲ زکال کې لومړنۍ سیاسي بندي وو چې خوشې شو.په کابل کې د شوروي څارګرې میشتې څانګې دغسې تورونه وغندل او څرګنده یې کړه چې دغسې ګنګوسې د [تره کي] د سیالانو د بې اعتباره کولولپاره را پارول کیږي او هڅه کیږي چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د لیکو په منځ کې د بې اعتبارۍ اوپر یو بل د نه ډاډ کولو چاپیریال رامنځته او ګوند د بیلتون له کرښې سره مخامخ کړي .

کله چې تره کی د ګوند د سکرترجنرال په توګه و ټاکل شو، کې جي بي د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمیټې ته خبر ورکړ چې دغه څانګه به تره کي ته د خپلو ایجنټانو د لیږلو لړۍ ودَروي او زیاته یې کړه " که اکر وکر ډیر خراب شي او اړینه وګڼل شي نو په هاغه وخت کې به خپل پټ اینجټان ور ولیږي چې له تره کي سره اړیکه ټینګه کړي او ګوند ته به یې اړونده سیاسي مرسته ورکړي چې په دې توګه به کې جي بي په ډیر پام او احتیاط له هغه سره اړیکه ټینګه وساتي." د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو د څانګې مشر آی وي میلونوف کې جي بي ته په ځواب کې وویل چې سوسلوف [55]، پونیماریيف او اندروپوف [1] د کې جي بي لیک ولوست او د ۱۹٦۵ ز کال د فبرورۍ پر اتلسمه نېټه یې ومنله چې کې جي بي دې له تره کي سره د ګوند په اړه خپلې پټې اړیکې په وړاندیزشوي ډول ټینګې وساتي. تره کي ته د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو د څانګې له پلوه وویل شول چې [ته] باید ووایي چې [ته] د افغان � شوروي د ملګرتابه د ټولنې او د شوروي د لیکوالانو له پلوه مسکو ته د سفر لپاره رابلل شوی یې. تره کي کله چې له سر وزیر میوندوال [56] سره ولیدل نو هغه ته یې وویل چې دولت دې له کینې اړخو څخه نه باید ویره ولري او غټه ویره له ښي لاسو او ارتجاعیونو څخه را کټیږي چې د واکمنۍ د نیولو موخه لري.

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مالي لګښت د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې له پلوه ورکول کېده. ددغه ګوند د ورځپاڼې لګښت هم له همدغې لارې برابرېده.

د ۱۹٦۵ ز کال د اپریل په مباشت کې د خلق د ورځپاڼې خپرونې پیل شوې. په ۱۹٦۵ ز کال کې پینځوس زره افغانۍ ، تره کي ته په ولسي جرګه (ولسي شورى) کې د ټاکنو د کمپاین لپاره ورکړل شوې. تره کي [د شوروي له څارګرې�ژ] میشتې څانګې څخه وغوښتل چې هغه ته دې په ورځپاڼه کې د نظریاتو د لیکلو د څرنګوالي په اړه لارښوونه وشي.

له څارګرې میشتې څانګې سره د تره کي غونډې یا د یوه پټ مأمور په موټر کې تر سره کېدلې او یا به پټ مأمور تره کی په پټه خپل موټر کې خپل کور ته راووست او غونډه به هلته تر سره کېدله.

Download from: ketabton.com

هغه ته په مباشت کې د ۱۸۰ روبلو په اندازه پیسې چې د هغه وخت له څلورو زرو افغانیو سره برابرې وې د ډوډۍ د مدد معاش په توګه ورکول کېدلې.

د ۱۹۶۶ز کال د دسامبر په ۱۷ نېټه میلانوف او سپیرېدونوف [57] له تره کي سره د چال چلند او د ترلاس لاندې نیولو په تړاویوه غونډه ونیوله . هغه ته لارښوونه وشوه چې محرمیت دې په کلکه په پام کې ونیسي او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند له مشرتابه سره دې کار دومره په پټه تر سره شي چې (دولتي) چارواکي دې یوازې او یوازې پر څو تـنو لکه تره کی او کارمل خبروي. همدارنګه که د ولت د ګوند لوړپوړي چارواکي وپیژني او یا ونیسي نو په بدل کې دې د ګوند نور لوړ پوړي غړي د هغوی د ځای نیونکو په توګه وروزي. تره کي ته باید وویل شي چې " د دواړو هېوادونو د اړیکو او په هیواد کې د روان اکر وکړیه پام کې نیولو سره دې د ژوند یوه لیبرال � دیموکراته منځلارې ژوند بنه غوره کړي چې په ترڅ کې یې د کینڼ لاسو فعالینو ملاتړتر څنګ ولري. په دې ډول به د ډیموکراتیک غورځنګ د پرمختګ او ودې لپاره بنسټ جوړ شي او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند چال چلند او عملي فعالیتونو به پرهمدغې ستـنې را ولاړ وي. د همدغې موخې د ترلاسه کولو لپاره اړینه بریښي چې د قانوني فعالیت د امکاناتو د ترلاسه کولو لپاره هم لاره هواره شي ، په ځانګړې توګه د پوهنتون د زده کوونکو او ځوانانو، سودا ګریزې او نورې ټولنې دې جوړې شي. تره کي ته باید وړاندیز وشي چې د خپل ګوند په کاري برخو پورې اړوند د میشتې خارګرې څانګې له لارې دې د (پروبلیمې میرای سوشیالیزما) [58] مجلې دې تر لاسه کړي. میلانوف زیاته کړه چې د ګوند د ورځپاڼې پروګرام (خلق) چې اوس پر مخ روان دی ، سم نه دی او بې ځایه دی. تره کی د ببرک پر وړاندې له ځانه غیر ضروري بې حوصلګي څرګندوي او بیړنۍ تشکیلاتي طرحې یې تر لاس لاندې نیولې دي. میلانوف ، سپریدونوف ته ورغبرګه کړه چې یو شمیر نوښتونه دې تر لاس لاندې ونیسي او تره کي ته دې د هغه له شخصي غوښتنو ، نظریو اود هیلو له شتون سره سره، د سلا او مشورو له ورکولو څخه ویره ونه لري. تره کي په خپل وار هغه ته د کتابونو ، د ایران د توده [59] د ګوند او نورو په لیږلو کې د ځنډ له کبله له مسکوه خپله ناخوښي څرګنده کړه. " که شوروي ملګري داسې ګومان کوي چې په افغانستان کې لا تر اوسه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په شان ګوند نه دی پوخ شوی چې په بنسټیز دول رامنځته شي او کار وکړي ، نو ګوند دې منحله او زه به بهر ته لکه هندوستان ، سوریې یا سایلون ته ولاړ سم او ادبي کارونه به پرمخ یوسم ".

خو کله چې تره کي د ۱۹۶۷ ز کال د جنوري په مباشت کې د [پروبلیم میرای سوشیالیزما] د مجلې مصحح ته خارګریز عملیاتي لېک وسپاره نوموړي وویل : له چې دې چې د کمونیست او د کارګرانو د ګوند له خپریدونکي ارګان سره یې اړیکه ټینګه شوې نو دا اړیکه په حقیقت کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په رسمیت پیژندلو ته نغوته کوي . میشتې خارګریزې څانګې [60] له تره کي څخه غوښتنه وکړه چې د جاسوسۍ یو شمیر فعالیتونه دې پلي کړي. هغه د هېواد د روان اکروکر او د [پښتو] [61]، د افغان پوځ او دولت په اړه مالومات ورکړل .

Download from: ketabton.com

تره کي کي جي بي ته د ځانګړو کسانو په اړوند مالومات ورکول او د هغه په مرسته نوي ایجنټان وګومارل شول. د هغه له لارې د ۱۹۶۷ ز کال د فبروري د میاشتې پر۲۱ نېټه په کابل کې د چین د سفارت د ودانۍ مخې ته د چین د بیلټون پاروونکو کړونو په غبرګون کې لاریون تر سره شو ، د چین سفارت ته د کار ګرانو له پلوه د ګوتـنیونو او احتجاج د ټیلفونونو لړۍ او د چین � افغان د دوستانوله اړخه د خبښم لیکونو د لیږلو سمبالول تر لاس لاندې ونیول شول. تره کي په افغانستان کې د هغه د " چینایي " ملګرو په غوښتنې د فبروري د میاشتې په ۲۲ او ۲۳ نېټې په خپله د چین سفارت ته تیلفون وکړ او خپله خواشینې او خبښم یې ور څرګند کړ. تره کي په همدغې محتوی او متن په خپل کینې لاس په پاړسي ژبه لیکونه ولیکل. د دسامبر د میاشتې په ۲۳ نېټه د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند غړی ډاکټر صالح [62] په خپل بایسکل د چین د سفارت د انګړ کټارې ته نیژدې ورغی او نوموړي لیکونه یې ور وشیندل .

تره کي او ببرک په هیڅ ډول دا وړتیا و نه موندله چې په ګوند پورې اړوند چارې په ګډه او یو ځای پرمخ یوسي. ببرک پر تره کي د بهې د اخیستـلو ، په امریکایي بانکونو کې د بانکي حسابونو په لرلو ، د څلورو موټرو او په پښتو [پښتـني- ژ] بانک کې د څلور لکو افغانیو د لرلوتور لګاوه. میشتې څارګرې ځانګې هماغسې چې مخکې د ببرک ملا ورتړلې وه دا ځل یې له تره کي څخه ملاتړ وکړ. څارګرې ځانګې تره کي ته په ښه سترګه کتل او هغه یې د شوروي سوسیالیستي جمهوریتونو رښتونی او د زړه له کومې پالیاله ملګری ګاڼه چې له هغې سره یې په وجدان او کارپیژندنې همکاري وکړه او د امریکا په سفارت کې یې ټولې ورسپارل شوې دندې د محرمیت د ټولو اصولو په پام کې نیولو په ځیر تر سره کړې. خو تره کي د یوه ځانګړي سړي په توګه ، پیچلی او له اړوپیچه (تنقاضه) ډک شخصیت درلود. هغه په بوږنونکې توګه منځـتشی سړی وو، ډیرې وختونه به د هغه په اړه ډیرې منفي ټوکې جوړېدلې او داسې ښکارېدله چې هغه ته ډیرې سترګې اوښتې وې. دغې ځانګړتیا ته هغه وخت د خلکوپام را واوښت چې نوموړي شوروي اتحاد ته سفر وکړ. کېدای شي د تره کي دغه ځانګړتیا یو له هغو لاملونو څخه وي چې د نوموړي آس د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مشرتابه د نورو غړوله آسونو لکه ببرک سره په یوې پوندې کې نه څرېدل او پایله یې دا شوه چې د ۱۹۶۷ ز کال د آګست په میاشت کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په دوه وو لویو برخو وویشل شو. ببرک چې له زده کړو څخه برخمن سړی ښکارېده هڅه وکړه چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په عملي کار کې د نرمښت له چلونو او تاکتیکونو څخه کار واخلي خو " نور" [تره کي] په خپل چال چلند کې څرګنده کړه چې مسکو د هغه تر شا ولاړ دی او د خپلې نیول شوې لارې او کړنوپه پلې کولو یې ټینګار وکړ. تره کی هغه مهال ډیر اندیښمن او زړه تـنګی شو کله چې په ۱۹۶۸ز کال کې په مسکو کې د کمونیستو ملګرو ګوندونو د راټـلونکي په اړه د کنفرانس خبر خپر خپور شو او پریکړه وشوه چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند دې را ونه بلل شي. نورمحمد په ډیره ترخه ژبه پرمسکو نیوکه وکړه او ټینګار یې وکړ چې له یوې خوا شورویان هغه ته د

Download from: ketabton.com

یوه کمونیست په سترګه نه ګوري او له بلې خوا په افغانستان کې هغه ته هر څوک پرته له استـثـنأ کمونیست وایي. هغه وانګیرله چې کرملین د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند سپکاوی کړی دی .

د ۱۹۶۸ز کال په سپتامبر کې مرکز[63] له میشتې ځانګې وغوښتل چې تره کی دې د عملیاتي چلونو ، تاکتیکونو او وسایلو له لارې و ازمویې. د ۱۹۷۰ ز کال د اکتوبر د میاشتې په لومړۍ نېټه تره کي برژنییف [64] ته یو لیک ولیږه او له هغه یې " افغانستان ته د اقتصادي مرستو غوښتنه وکړه او ټینګار یې کړی وو چې په مصرفي توکو لکه بوری او پترولو دې کریدت لیرې کړای شي. هغه وویلي ول چې موږ داسې مرستې نه غواړو چې د کارګرې پاړکې (طبقې) د پیاوړي کېدلو مخه ونیسي خود موټر په ډول د لوکسو وسایلو لیږنه دې پر هیواد بنده شي څکه چې د هېواد د واکمنو له پلوه کارَول کیږي. " هغه په خپل لیک کې وړاندې ځي او لیکي: " د ملګرو ګوندونو په کنفرانس کې و منل شوه چې د سوسیالیست کمپ مرستې دې د نړۍ په هرګوټ کې ډیموکراتیکو او پانګوالۍ ضد ځواکونو ته ورکړل شي. هیله لرم چې تاسو په افغانستان کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند فعالیتونو ته چې مارکسیسزم- لیننیزم ته پالیاله او د پانګوالۍ او شاتګ پالنې (ارتجاع) پر وړاندې جګړه کوي ، را واړوئ. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د خپل فعالیت له پیله په افغانستان کې د مارکسیسزم � لیننیزم د ایډیالوژۍ خپرول تر لاس لاندې نیولي دي .

د ۱۹۷۲ ز کال د اکتوبر د میاشتې پر ۱۷ نېټې تره کي څارګرې مېشتې ځانګې ته خبرداری ورکړ چې دا ؤود د کودتا د ترسره کولو تابیا نیولې ده. د ۱۹۷۳ ز کال د مې په میاشت کې [اظهرعبدالصمد] [عبدالصمد اظهر � ژ] [65] چې جاسوسي نوم یې [فتح خان وو] مېشتې ځانګې ته ګزارش ورکړ چې داؤود کودتا ته چمتو او د کودتا په اړه یې ډیرځیر او کره مالومات ورکړل. د همدغه کال د جولای په میاشت کې تره کي په ګوتـڅـنډوکې ژبې څرګنده کړه چې که شوروي ملګرو پنځه یا شپږ کاله مخکې د خلقي غړو مخه نه وای نیولای چې په پوځ کې کار وکړي نو ټول هغه افسران چې نن په کودتا کې ښکېل دي ښایي د خلق د ډلې پاخه غړي وای. اوس یوازې په پوځ کې هغه افسران دي چې [خلق] ته لیوالتیا لري. څارګرې ځانګې تره کي ته لارښوونه وکړه چې خپل پالیاله او صادق ملګري دي د نوي دولت د لوړو څوکیو نیولو ته را وهڅوي. په ۱۹۷۴ ز کال کې هغه ته د پخوا په شان پینځوس زره افغانۍ ورکول کېدلې .

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په دې بریالی نه شو چې د خلق او پرچم تر منځ پرسیالیو د پای ټکی کښیږدي ، په یو موټي ډول ځان سمبال او په یوه نوم راټول شي. څارګرې ځانګې د ډلو ترمنځ دغه ناخوالي یوازې د مشرتابه او د شوروي له پلوه د پیژندلو لپاره تعریف کړه او څرګنده یې کړه چې د ګوندي کړیوترمنځ دغه بیلتون هېڅ ډول تړاو له ایډیالوژیکي تضادونو سره نه لري. تره کی د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمیټې غیرقاطع دریځ ته هک پک پاتې شو.هغه وویل چې که شوروي اتحاد ګومان کوي چې ببرک رښتیا وایي نو تاسو ماته زما غلطي را څرګنده کړئ. تره کی او ببرک نه باید د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو لپاره کومه ستونزه وي. پخه او

Download from: ketabton.com

کره خبره دا ده چې په افغانستان کې ډیموکراتیک ځواکونه مخ په ودې دي. خو دغه ځواکونه د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند هغې کټ مټ مرستې ته اړتیا لري چې په نورو هیوادونو کې یې کمونیستو او ډیموکراتیکو ګوندونو ته ورکوي. د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند له مادي او معنوي مرستې پرته به د افغانستان د کمونیستانو لپاره په نا باوره توګه له کړاوونو ډکه وي چې خپل فعالیتونه پرمخ یوسي حال دا چې شاهي کورنۍ په ټګۍ او چلوټۍ هڅه کوي چې زموږ ګوند را دړې وړې کړي. " تره کي د [نوي ژوند] تر نامه لاندې یو کتاب ولیکه. دا کتاب د [نظر زاده] تر پورني یا مستعار نامه لاندې خپور شو. [د تره د پلار نوم نظر محمد وو � ژ] خو د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمیټې میشتې څارګرې څانګې ته لارښوونه وکړه چې په افغانستان کې د جمهوریت له رامنځته کېدلو وروسته په کیڼ غورځنګ کې د ببرک دریځ او واک مخ په ودې دی نو ښه به دا وي چې دغه کتاب دې په هیواد کې دننه خپور نه شي ځکه دا به د ببرک له ناګڼلي (نامطلوبه) غبرګون سره مخامخ شي .

مرکز خپله نظریه په دې را ټوله کړه چې له تره کي او ببرک سره کار وکړي او د ۱۹۷۴ز کال د اکتوبر په ۲۵ نېټه یې دواړو ته د مېشتې څارګرې څانګې له پلوه یو عملیاتي لېک [66] ولېږه. د لېک غټ ټکي دا دي : " مشېتې څانګې ته لارښوونه کیږي چې له [مرید] [ببرک] او [نور] [تره کي] سره د خپلو عادي غونډو او خبرو اترو په ترځ کې پرته له دې چې له مسکو څخه د لارښوونو نوم ورته وریاد کړئ په ډېر ځیر ، هوښیارۍ اود ملګرتوب پا جامو کې ورته ووایاست چې زموږ [میشتې څانګې �ژ] د موافقې له اخیستلو پرته هېڅ ډول ګام پورته نه کړئ ځکه دښمنان به ستاسو د ډلو په منځ کې ستاسو خپل سرى ګام د یوې پلمې او یا د روغې جوړې د یوې لارې په توګه وکارَوي. [مرید] او [نور] ته دې یو ځل بیا خبرداری ورکړل شي چې پر یو بل دې د برید له کولو څخه ځانونه لیرې و ساتي او پر یو بل دې د جمهوریت ضد فعالیتونو د ترسره کولو تورونه نه لګوي ځکه دا د ارتجاعي ځواکونو په لاس کې د یوې لوبې په توګه لویږي او دا به په خپله په افغانستان کې د ډیموکراتیک غورځنګ د لړۍ په ټپه درېدنې او را نړونې ته لاره پرانیزي. موږ له تاسو غواړو چې موږ ته د تیلګرام د را لیږلو له لارې خبر راکړئ چې تاسو له [مرید] او [نور] سره غونډې و نیولې او خبرې اترې مو ورسره وکړئ ".

د لومړۍ برخې پای

ژباړه : رحمت آریا

دسامبر ۲۰۰۸

[1]دمصحح یادښت: یوري ولادیمیرویچ اندروپوف له ۱۹۶۷ تر ۱۹۸۲ ز کلونوپورې کې جي بي مشر وو او بیا د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې د ستر سکرترجنرال دریځ ته لوړ شو

Download from: ketabton.com

[1] Schopenhauer

]نامتوجرمن فيلسوف ۱۷۸۸ د فبرورۍ له ۲۲ ، د۱۸٦۰ د سپتامبر تر ۲۱ پورې. ژ[

[2] Vasiliy Mitrokhin

[3] KGB

[4] Estonia

]د اروپا شمال ته د بالقان په سيمه کې چې د [ايستي] يا[ايستي وابريک] په نامه هم پېژندل کېږي د فنلند د خليج په شمال کې د فنلند يو ګاونډی هيواد دی. په ۱۹۴۴ کال کې روسانو د هغه هيواد ونيو خو د ۱۹۹۱ کال د آګست په ۲۰ يې خپله خپلواکي اعلان کړه. د همدغه کال د سپتامبر په ۱۷ د اروپايي ټولنې غړی ومنل شو او بيا د ۲۰۰۴ زکال د مې د مياشتې له لومړۍ را ورسته د ناټو د ټلوالې غړی هم شو- ژ[

[5] Tallinn

]جرمنيانو ، سويډنيانو او ډنمارکيانو [ريوال] بللی او پولنډيانو [ريول] بللی چې د استونيا پلازمېنه او يو له سترو ښارونو څخه دی �ژ[

[6] containers

[7] The Sword and the Shield: The Mitrokhin Archive and the Secret History of the KGB

[8] Christopher Andrew

[9] Cold War International History Project

[10] Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington, D.C

[11] scorched earth policy

[12] The KGB in Afghanistan, Working Paper No. 40

[13] Woodrow Wilson Center

[14] active measures

[15] black operations

Download from: ketabton.com

[16] Directorate S of the First Chief Directorate (FCD) Of KGB

[17] The KGB in Afghanistan, Working Paper No. 40, Vasiliy Mitrokhin, 2002, pp.142-143

[18] KGB/KhAD

[19] Afghanistan, the Great Game Revisited, 1990, edited by Rosanne Klass, p. 421

[20] Balashikha

)Балашихаبالاشيخا-

د روسيې د فدراسيون يو ولايت دی چې د مسکو د ختيځ په١٦ کيلومترۍ کې د د سيند پرغاړه پروت دی - ژباړونکی Pekh�rka River)مسکوپيخورکا

[21] Eight Department, Colonel V. Kikot,

[22] Afghanistan the First Five Years of Soviet Occupation, J. Bruce Amstutz, 1986, pp. 290-291

[23] The KGB in Afghanistan, Working Paper No. 40, Vasiliy Mitrokhin, 2002, p.142

[24] Afghanistan, Ending the Reign of Soviet terror, Bruce Richardson, 1998, pp. 25-29: Tragedia I doblest Afgana, Aleksandr Liakhovskii, 2004, 630-654:

[25] Afghanistan, Political Frailty and External Interference, Dr. Nabi Misdaq, 2006, p.212).

[26] divide et impera

[27] The Main Enemy, The Inside Story of the CIA�s Showdown with the KGB, Milt Bearden and James Risen, 2003, p. 236

[28] Committee of Patriotic Refugees

[29] The KGB in Afghanistan, Vasiliy Mitrokhin, 2002, pp. 142-143

[30] brilliant guerrilla strategist

[31] MI6

Download from: ketabton.com

[32] Sandy Gall

[33] ITN

Independent Television News

]خپلواکه تلویزیون خبرونه: د انګلستان یوه تلویزیوني ځالګۍ ده دغه ځالګۍ څلور تلویزیوني څانګې اوپه انګلستان او آیرلند کې د (آی ان آر) له لارې ۲۵۰ سوداګریزې راډیویي شبکې لري. دغه ځالګې په پینګک،برلین،بروسلز،اسرائیلو، جوهانسبرګ، نیویورک، پاریس، سدني او واشنګټن ډی سي کې خپلې څانګې لري �ژباړونکی [

[34] the Tito of Afghanistan

[35] Afghanistan, Political Frailty and External Interference, Dr. Nabi Misdaq, 2006, p.330n, no. 16

[36] Charlie Wilson�s War, George Crile, 2003, p. 198

[37]د لیکوال یادښت: سردار محمد داؤود په ۱۹۷۳ ز کال کې واک تر لاسه کړ

[38] Cheka

چیکا: د شوروي اتحاد لومړنی څارګر مرکز چې وروسته کې جي بي د هغه ځای ناستې شوه

[39]د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د خلق د څانګې غړی ، د غوایي له کودتا وروسته ولسمشر او د انقلابي شورى مشر او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت سر وزیر. د ۱۹۷۹ز کال د اکتوبر پر ۹ نهمه نېټه اعدام شو.

[40]د لیکوال یادښت : څارګره میشته څانګه د څارګري خدماتو له څانګو څخه یوه څانګه ده چې په بهرنیو هیوادونو کې میشته وي او په ژوره توګه یې خپله بنه او مخ اړولی وي او څوک پرې نه پوهیږي. دغه څانګه هم له قانوني او هم له غیر قانوني اړخونو څارګري خدمات پرمخ بیایي ، په دې مانا چې یا څارګر مامورین اوایجنټان نه شي کولای خپله اصلي بنه یا تابعیت پټ کړي او د څارګریزو دندو په اړوند په براالا د خپل هیواد د استازیتوب یو رسمي دنده په غاړه لري او یادا چې څارګر او ایجنټان په بهرنیو هېوادونو کې د جعلي لاسوندونو او کاغذونو په کارولو څارګرۍ دندې پرمخ بیایي. څارګري میشته څانګه د خپل قانون او مقرارتو پربنسټ خپله دنده تره سره کوي. د میشتې څانګې غړي خپل ځانګړی چال چلند او اخلاق لري. دغې څانګې ته د خپل متبوع دولت له پلوه پراخه سیاسي واک په لاس ورکړل شوی دی. دغسې میشتې څانګې د پټو لارو چارو او میتودنو په کارولو چې د هغه هېواد قانون منع

Download from: ketabton.com

کړي دي د تر هدف لاندي هېواد په دولت کې په ډېرو اړینو او مهمو څانګو کې دننه ، په پټوجګړو کې ښکېلې وي .

[41] Sagadiev

[42] Kozlov

[43] Fedoseev

[44] Spiridonov

[45] Kostromin

[46] Kozyrev

[47] A.V.Petrov

[48]د مصحح یادښت کرښه ونه پیژندل شوه

[49]دغه دریواړه نومونه په لاسوند کې په همدې ډول لېکل شوي دي (ژ)

[50]د افغانستان دخلق ډیموکرایتک ګوند د یوې څانګې نوم دی چې د نورمحمد تره کي پر وړاندې یې د ببرک کارمل ملاتړ کاوه. دغه نوم د پرچم په نامه یوې ورځپاڼې پورې اړه لري چې بنسټ یې په ۱۹٦۸ زکال کې کښېښودل شو او د سلیمان لایق له پلوه خپرېده.

[51] [Boris] Ponomarev

[52]د لیکوال یادښت :د ستالین نومیالیتوب له نومینکلاتورا[د شوروي اتحاد او ختیځ بلاک د ټلوالې په منځ کې د هغو کسانو نومونه چې کلیدي اداري دریځونه یې درلودل �ژ] سره په تړاو کې تاوان نه وو لېدلی.خروسچیف یوازې د سپڅیلتیا شپول د ګرګر(مستبد) له مخه را پاک کړ اوپه خپلو کړونو یې په حقیقت کې هغه یې د خپل قبر له آرامځي را وایست. هغه د کرملین دیوال ته نیږدې د مرکزي مړیستون په څلورځنډېزې کې د جرم نورو شریکانو ته نیږدې ښخ شو. د ګوند په کانګرس کې له ګوند څخه د ستالین شننه او اخیستنه یوازې د ستالین پر را شخصیت را څرخېدله نه په ټولیز ډول پر ستالینیزم ؛ داسې قوانین او سیستم را جوړ شو چې په فکري ګروهنه کې یې د جرړو په ځغلولو وده ومونده. د نومنکلاتور په نامه د زیبښاک ګرو نوې ډله رامنځنه شوه. بلشویکي او چیکي څارو ي خویه لوټماران ډېر سرسخته ول او د واک په راخپلولو او نیولو کې یې ډېره وسه درلودله او د بې دفاع لګښتونو بې ساري استادان ول.د هغوی جنایتکاري ټینګه ، ثابته او په دوی په پورې تړلې ځانګړې ځانګړتیا درلودله چې دغه ناروغي نن د نوي خو د هغوی له پلوه د غوره شوي نسل زړه ته ور القاح کیږي. ستالین په ډېرې هوښیارۍ په لومړي

Download from: ketabton.com

سر کې دین او دولتي ځواک له یو بل سره یو ځای کړ. دیني ملایان ، ځوروونکي ، ستایونکي ، اټکل کوونکي (پیشگویي کوونکي) ،شکنجه ورکوونکي ،ډمان ، ټوکیان ، بدمعاشان او نورکسان چې مختلفې گروهنې یې درلودلې لکه ړانده ایمان لرونکي او د دین ته پالیالې ډلې ټول په یوې لیکه کې په را څرگندېدا شول. هغوی ته د لینن [د نرۍ د ستر شیطان] د روڼ اندو نوم ورکړ شو، کټ مټ د سکاتلندي [فري میسن][� پټه نړیواله ډله چې د نړۍ په نیواک کې یوبل ته امرونه او لارښوونې ورکوي - ژ] د ډلې په شان. اوس له دغو ډلو څخه یوازې د [ژوگاشویلي] د آرشیف دوسیې پاتې دي او بس. د دوسیو ټول محتویات له منځه وړل شوي دي. شک اوشوپیان نشته چې ددغو توکو د له منځه وړلو لپاره ښه دلایل ول. نومنکلاتوران د دیکتاتور اړیکو ته درناوی کوي. له انگلستان څخه د [خدای د ستاینو- هَـلَـلویا] د غږراتگ نه دی هیر شوی. دغه [هَـلَـلویا] کټ مټ د هغې مرغې بچی ته ورته وه چې په خپلې هگۍ کې خو د بلې مرغې په ځاله کې وي ، ښایي خدای هم د همدغسې یوه دولت د ساتلو اوپایښت لپاره ، هَـلَـلویاوې زموږ په خولو کې وچې کړې او هَـلَـلویا د ستایونکو له خولو څخه د پردۍ مرغۍ په شان والوتله. دغه ډلې کټ مټ د چړه چه مارې سرزورې هرځایي ښځې په شان وې چې یو بازاري میړه یې ځانته را وغواړي ، نومنکلاتوران هم خپل خاوند ته را وگرځېدل له هغه یې په موبل او فرنیچرپوښل ښایسته کور تر لاسه کړ، له هغه یې مینه ، موټړ او موټړوان تر لاسه کړ. په همداسې یوه وخت کې دوه تنه سرتیري چې په افغانستان کې ژوندي نیول شوي ول له انگلستانه بیرته خپلې ډلې ته وگرځېدل. د همدغې مرغۍ د پښو خاپ د شمال په یوې برخې کې ورک شو. کله چې دغه کوکو یا د چنچنې بچی د شوروي د جنت په ځاله کې بیرته میشته شوله نو د هرځایي مور سراښه تنده یې د پانگوالی سوځېدونکي دوزخ ته زیاته شوه. هغه را وخوځېدله. د همدغې مرغې له هگۍ څخه زیږېدلې دغه بچی نوره یوه عادي هیوادواله نه وه هغه د یوه لوی باندیست او بدمعاش لور وه ، هغه د یوه داړه مار لور وه هغه د " ویښتانو والا " او د " سر خیریلي" لوټمار او بدمعاش لور وه د هغې پر خولې د [واینوویچ] د کوڅه گردو ترمینالوژي وه چې خپل مرشد یې په درنښت یاداوو. [ولادیمیر واینوویچ د نومنکلاتورانو " د ویښتانو پر بنسټ " د یو په بل پسې ځای نیوونکو مشرانو د نومونو لړ لیک دی : لینن ، ستالین ، خروشچییف ، برژنیف ، اندروپوف ، چرننیکو اوگرباچف]

[53] Aidit

[54]د لیکوال یادښت : ښایي د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د مرکزي کمیټې اصلي غړي محمد طاهربدخشي وي چې په ۱۹۶۸ زکال کې یې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوندغړیتوب پریښود او د [ستم ملي] د بنسټ ډېره یې کښېښودله، دا ډله په شمال کې میشته دپښتنو ضد یوه مارکسیستي ډله ده. د ۱۹۷۸ز کال په دوبي کې بدخشی ونیول شو او د ۱۹۷۹ زکال د سپتامبر په ۱۷ نېټه اعدام شو.

[55]د مصحح یادښت : میخائـیل اندریوویچ سوسلوف د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیټې د سیاسي بیرو مخکښ غړی

Download from: ketabton.com

[56]د مصحح یادښت : محمد هاشم میوندوال له ۱۹٦٥ تر ۱۹٦۷ ز کلونو پورې د سروزیر په توګه دنده تر سره کړه .

هغه په ۱۹٥٥ ز کال کې د بهرنیو چارو د وزیر د مرستیال په توګه دند او په ۱۹٦٥ کې د بریتانیا سفیر وو.له

۱۹٥۷ تر ۱۹٥۸ پورې د پاکستان سفیر ، له ۱۹٥۸ تر ۱۹٦۳ پورې د امریکا په متحده ایالاتو کې سفیراو بیا په ۱۹٦۳ کال د پاکستان سفیر وو. هغه د داؤود په رژیم کې بندي او په زندان کې ووژل شوه.

[57]د مصحح یادښت لیک: واضح نه شو

[58] Problemy Mira i Sotsialisma

[59]د ایران کمونیست ګوند

[60]د لیکوال یادښت : د قانوني میشتې خارګرې څانګې دعملیاتي کارمندانو ډله ، د میشتې څانګې له مشر، د هغه له مرستیالان او اسیستانتانو ، یوه امنیتي مأمور اود ډلې یو شمیر نورو غړو څخه جوړه ده چې د ایجنټانو عملیاتي دندې پرمخ بیایي. عملیاتي کارمند د څارګري خدماتو هغه غړی دی چې نیغ په نیغه په جاسوسي چارو کې ښکیل دی ، هغه د نورو مخبرانو او جاسوسانو د کارونو د سمبالولو چارې پر مخ بیایي ، جاسوسي مالومات را ټولوي او د اینجنټانو عملیاتي اقدامات پلي کوي. د بشپړ څاګریز کار د تر سره کولو لپاره عملیاتي اقدامات باید طرح او پټ فعالیتونه باید د یوه یا د نورو په کار کې ښکیلو څارګري خدماتي غړو له پلوه منل شوی وي ، د اړتیا په وخت کې ایجنټان ،تخنیکي عملیاتي کارمندان ، اړوند ځواکونه ټول، موخې د ژر رسیدلو وسایلوپه کار لویږي.

[61]د مصحح یادښت : پښتو د افغانستان له ملي ژبو څخه یوه ژبه ده چې د افغانستان په سویل او ختیځ کې مېشت وګړي او توکمونه پرې خبرې کوي. په افغانستان کې د پښتو ژبې د ویونکو لوی ښارونه کابل او کندهار دي. اټکل شوی دی چې په افغانستان کې د پښتنو شمیره نهه میلیونه ده

[62]د مصحح یادښت : روښانه نه شوه .

[63]د لیکوال یادښت : مرکز هغه ګروپنه یا اصطلاح ده چې د څارګري څانګې مرکزي کارکوونکو په اړه کارَول کېدله

[64]د مصحح یادښت: لیونید ایلیچ برژنییف ، د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې لومړی سرکتر ۱۹٦٤ تر ۱۹۸۲ پورې

[65]د مصحح یاددښت: ویل کیږي چې عبدالصمد اظهر ، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د پرچم د ډلې غړي، داؤود و واژه. نوموړی په ۱۹۷۹ زکال کې د امین د دولت له پلوه ونیول شو او د ۱۹۸۰ ز کال د جنوري تر

Download from: ketabton.com

مباشتې پورې په زندان کې وساتل شو او په همدغه کال کې د جنوري په مباشت کې د څارندوی (پولیس) بولندوی و ټاکل شو او د مرکزي کمیټې علی البدل غړی شو. بیا په کیوبا او هند کې د سفیر په توګه و ټاکل شو او په ۱۹۸٦ ز کال کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې اصلي غړی شو. هغه په ۱۹۸۹ ز کال کې د یوګوسلاویا سفیر و ټاکل شو او په ۱۹۹۰ زکال کې یې پناه وغوښتله.

[66]د لیکوال یادښت: عملیاتي لیک هغه لیک دی چې له مرکزیا د میشتې څارګرې څانګې له پلوه د جاسوسي کارونو په ترځ کې د عملیاتي او یا سمبالولوپه موخې جاسوس ته ور لیږل کیږي.

Download from: ketabton.com

د غوايي کودتا

د مسکو د لارښوونو پر بنسټ پرکال ۱۹۷۷ز ، د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند د مرکزي کميټې د هر غړي او د ښاري او ولايتي سازمانونو د هرسکرتر لپاره پټ ځای ناستي و ټاکل شول ، ورزول شول او ومنل شول. دا يو احتياطي گام ووچې که مشر گوندي "کارگران" ناڅاپه و نيول شي او يا وټکول شي نو نوي کسان به يې تشه ور ډکه کړي. په همدې ترڅ کې يوبل تاکتيک په کار ولويد او گوندي چارواکو ته غلط مالومات ورکړل شول ؛ موخه دا وه چې د نويو گوندي مشرانوله ټاکلو وروسته ډنډورې خپرې او د گوند غړي دا گنگوسې ومني چې گنې د خلق ډلې " خپله ځان منحله کړی دئ"

تره کي ته د شوروي اتحاد د کمونيست گوند د مرکزي کميټې د نړيوالو اړيکو د څانگې له پلوه په پرله پسې ډول پيسې ورکول کيدلې چې د افغانستان د خلق ډيموکرايتک گوند د مرکزي کميټې نورو غړو ته څرگند ه نه وه. سره له دې چې امين د تره کي ډير نيږدې ملگرى او په بشپړ ډول ورته د ډاډ وړسړی وو خو بيا هم امين د پيسو د ورکړی له عملياتو خبر نه وو. تره کي ته د ۱۹۷۷ز کال د مارچ په ۱۵ ديرش زره افغانۍ او ورپسې د مې د مياشتې په ۲۵ نيټه ديرش زره او دوه سوه څلويښت افغانۍ ورکړل شوې.

[په ۱۹۷۵ ز کال کې] داؤود د ملي انقلاب د گوند بنسټ [کښيښود] او پرنورو ټولو گوندونو يې بنديز ولگاوه. [په کابل کې] ميشتې څارگرې څانگې د افغانستان د خلق ډيموکراتيک مشرانو ته لارښوونه وکړه چې د داؤود گوند ته دې خپل کسان ور ننباسي او د همدغه گوند د کړيو له منځه دې ورانکارې چارې ترسره کړي. تره کي ته لارښوونه وشوه چې په ډير په ځير کار وکړي او د مرکزي کميټې له نورو غړو سره دې د غونډو له نيولو څخه په کلکه ډډه وکړي.

د ۱۹۷۸ز کال د اپريل د مياشتې په ۲۵ نېټه يو شمير گوندي چارواکي لکه تره کي ، ببرک ، شاه ولي او څو تنه نور ونيول شول. خو گوند لا له مخکې پر ځان ډاډه وو. د افغانستان د خلق ډيموکراتيک گوند يوه پټه او ځمکلاندې بيړنۍ غونډه را وبلله. پريکړه وشوه چې د اپريل د مياشتې په ۲۷ نېټه دې د سهار له پلوه کودتا پيل او دولتي واکمني دې را وپرځول شي. د کودتا د سمبالولو او تنظيم چارې د گوند غيرقانوني مرستيال ح. امين [حفيظ الله امين � ژ] ، [فيجير] [1] ته وسپارل شوې. همدارنگه نوموړي بايد د تدارکاتي چارو همغږي هم ترلاس لاندې نيولي واي. د کودتا سترې او غټې چارې څلورمو او پينځلمسو زغره والو ليواگانو او کماندو ځواکونو ته وسپارل شوې چې د کابل ښار او په ښار کې ټولې دولتي ودانۍ ونيسي. ددغو ليوا گانو مرسته د هوايي او هوايي مدافعې د ځواکونو له پلوه کېدله. [ډگروال عبد]القادر[2] د هوايي او هوايي مدافعې ځواکونو مشر او د هغه مرستيال نظر محمد ، د ټولو پوځي ځواکونو بولنده په غاړه درلودله .

Download from: ketabton.com

ګلابزوی [جاسوسي نوم يې " مامد" محمد -ژ] [3] او م. رفيع [جاسوسي نوم يې " نيروز � ښايي نوروز وي-ژ] [4] دواړو په بيـړه د کې جي بي ميشته څارګره څانګه د راپيښېدونکي فوق العاده حالت په اړه خبره کړه. د اپريل په ٢٦ نېټې ميشتې څارګرې څانګې د اکسپرس ټيلګرام له لارې مرکز ته خبرور کړ. سفير پوزانوف [5] سياسي بيرو خبره او څرګنده يې کړه چې " د افغانستان خلق ډيموکراتيک ګوند د مرکزي کميټې په غړو کې د شته خپلسرۍ له امله ددې ويرې اټکل کيږي چې ښايي يو شمير ګوندي مشران له حده وَتـلو اقداماتو ته لاس واچوي. ښايي هغوی د اوسني دولت د خاصوجاسوسي ارګانونو[6] د پاَرَوونکو ايجنټانو له پلوه پاَرَول شوي وي. زموږ په اند د هيواد په اوسني اکر وکر کې ددغسې له حده وتلو اقداماتو پايلي ښايي د پرمختلونکې کارګري ډيموکراتيکې لړې را پرځېدنه و زيږوي." دغه ټيليګرامونه په بيړه او د ډيرلوړ لومړيتوب په ورکولو مرکز ته وليږل شول ".

کې جي بي (مرکز) بيرته په هماغه ورځ ځواب ورکړ او په ځواب کې يې د نورو خبرو ترڅنګ وويل چې : دغه شونيتوب له پامه نه شو غورځولی چې ښايي موساد [7] د خلق ډيموکراتيک ګوند پوځي څانګه ددولت پر وړاندې پاَرَولې وي ترڅو په هيواد کې يوه سياسي چاودنه رامنځته کړي".

داسې ښکاري چې نه ميشتې څارګرې څانګې، نه سفارت او د نه مسکو مشرتابه په هيواد کې د روان اکر وکر په اړه بشپړ مالومات نه درلودل ، له حالاتو څخه يې ناسمه اخيستـنه کړې وه او ګوماني يې کاوه چې د کودتا هڅه به بريالۍ نه شي .

په همدې ترڅ کې په افغانستان کې د پيښو لړۍ ډيره ګړندۍ پرمخ تلله. د داؤود دولت و نړيد او ولسمشر ووژل شو. د انقلابي شورى مشرتوب امين ، ډګروال (اوس بريد جنرال) عبدالقادر اود شوبلو د څلورم غنډ د لومړۍ ليوا بولندوی جګړن کاوه .

انقلابي شورى خپل اقدامات له تره کي او ببرک سره پر يوه ټکي را ټول کړل. د اپريل په ٢٨ د مازديګر په څلورنيمو بجو د تره کي ځانګړې استازی (صالح) د شوروي سفارت ته ورغی چې اړيکه ټينګه کړي. نوموړي ، سفارت ته په کابل کې د روان اکر وکر په تړاو مالومات ورکړل او ويې ويل چې د مقاومت وروستۍ مورچل ورمات شوی او انقلابي شورى اوس بشپړ واک په لاس کې لري. تره کي د شوروي اتحاد له سوسياليستي جمهوريتونو څخه د پاکستان او ايران د شونو بريدونو په اړه د نوي رژيم په رسميت پيژندلو لپاره د مرستې غوښتنه وکړه. په هماغه ورځ امين (د شوروي �ژ) له عملياتي مأمور سره وليدل او له هغه يې د سلا غوښتنه وکړه چې آيا د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د مرکزي کميټې عمومي منشي تره کي دې د اپريل په ٢٩ يا د اپريل په ٣٠ د راډيو له لارې وينا ورکړي؟ ، آيا هغه دې د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند له نامه يا يوازې د پوځي انقلابي شورى له نامه خپله وينا واوروي ؟ او آيا تره کي دې يوازې د هيواد د ولسمشر په نامه و نومول شي او يا دې هم ولسمشر او هم د ګوند دعمومي منشي په توګه په يوه وخت کې ولس ته و پيژندل شي؟ امين د ځان او د خپلو ملګرو په استازيتوب له شوروي اتحاد څخه

Download from: ketabton.com

وغوښتل چې څومره ژر چې کیږي په افغانستان کې دې نوی رژیم په رسمیت و پیژني. میشتې څارګرې څانګې په خپل ګزارش کې په ټینګار وویل چې امین له شوروي اتحاد او د کمونیست ګوند له مرکزي کمیټې سره د ټینګې همکارۍ غوښتونکی دئ. واکمني د تره کي ، امین، ببرک او قادر په منځ کې وویشل شوه .

د اپریل د ۲۹ په ماښام پوزانوف او میشت څارګر [8] وایلیوف ګ اوسادچي (مستعار نو یې ایفګیني) [9] له تره کي سره د تاس [10] د خبري آژانس په دفتر کې ولیدل. تره کي خپل نظر داسې څرګند کړ چې که شوروي ملګروڅو کاله مخکې ده ته د داؤود له رژیم سره د هراړخیزې همکارۍ او ملاتړ په اړه له تیروتنې ډکه سلا نه وای ورکړې نو د ده تر مشرۍ لاندې ګوند کولای شوای څو کاله مخکې واک تر لاسه کړي. دغه نظر د شوروي له خوا په ټینګه وغندل شو او ورته وویل شول چې په دغو تیرو کلونو کې داؤود د یوه ولس غولونکي [دیماګوژیک] او بې اصوله سیاستوال په توګه را څرګند شو. حفیظ الله امین (چې جاسوسي نوم یې کاظم وو) ولس ته د راډیو له لارې وینا واوروله. هغه د نوي څواک د ارګانونو او بیړنیو ستونزو په اړه خبرې وکړې خو له تاکتیکي اړخه یې د ګوند د مخکښې ونډې او په دغې دروهې (دسیسې) کې یې د خپلې ونډې په اړه څه ونه ویل .

د اپریل په ۳۰ نېټه د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې سیاسي بیرو، د افغانستان د پیښې د جاج اخیستنې په تړاو غونډه وکړه. میشتې څارګرې څانګې ته د غونډې پریکړه واستول شوه. په پریکړه کې ویل شوي ول چې له امین سره دې و ګوري او د مسکو غوښتنه دې ورته وویل شي چې ولسمشر دې اعلان اوڅومره ژر چې کیږي دولت دې جوړ شي. په پریکړه کې منل شوي ول چې تره کي دې د ولسمشر په توګه اعلان شي خو دا دې ونه ویل شي چې نوموړی د ولسمشرۍ د دندې ترڅنګ د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې عمومي منشي هم دئ. دا دئ په یوې بلې نیټې کې اعلان شي. همدې ته ورته لارښوونې د بهرنیو چارو د وزارت له لورئ پوزانوف ته ولیږل شوې .

د اپریل له کودتا وروسته د [نور] (تره کي) نوم د [دیدوف] په نوم واړول شو. د مې د میاشتې په ٦ د افغانستان د وسله وال څواک وزیر الف. قادر له شوروي چارواکو څخه سلا وغوښتله : هغه کسان چې د کودتا په ترځ کې او له هغه وروسته نیول شوي، له هغو سره په څه ډول چلند وشي؟ د هغوی شمیر له لسو زرو زیات وو او زندان ډک شوی وو او دا شمیره مخ په ډیریدو وه. د انقلابي شورئ ډیرو سرتیرو ته اړتیا لیدل کیدله چې په دومره کچه ډیر بندیان وساتي. اندروپوف او [اندرې اندریو ویچ]ګرومیکو[11] دغه پوښتنه په سیاسي بیرو کې راپورته کړه. سیاسي بیرو پریکړه وکړه چې د کي جي بي یو غړی چې له قادر سره (جاسوسي نوم یې عثمان وو) له پخوا اړیکي لري کابل ته ولاړ شي او هغه ته دې له بندیانو سره د چلند په اړه لارښوونې ورکړي .

برید جنرال ل.ن. ګوریلوف د شوروي د پوځي کارپوهانو د ډلې د مشر په توګه ومنل شو. د نوي رژیم په لومړیو شپو ورځو کې د مرکز د لارښوونې پربنسټ میشتې څارګرې څانګې فعاله اقدامات تر لاس لاندې ونیول چې د

Download from: ketabton.com

کورنیو چارو د وزارت، د امنیتي خدماتو او د جاسوسي ضد څانګو ټول آرشیفونه تر څار او پلټنې لاندې ونیسي. د همدغو عملیاتي اقداماتو په ترڅ کې چې میشتې څارګرې څانګې دافغانستان د پوځ د جاسوسۍ ضد ریاست د کالخوای یا سرپرست مشر الف عباس په ګډون (چې جاسوسي نوم یې "استخبارات" وو) له هغو ایجنټانو څخه کار واخیست چې د پخواني رژیم د خاصو خدماتو په څانګوکې یې لوړ دریځونه درلودل. هغوی د پاچا[12] او د داؤود په ادارو کې د ایجنټانو او مخبرانو نومونه ترلاسه کړل. د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د دفاع د وزارت د (جي آریو)[13] څانګې له میشتې څارګرې څانګې [14] څخه وغوښتل چې کابل ته نیږدې دې د یوه امریکایي بنسټ په اړه مواد تر لاسه کړي ، فیض آباد ته [15]څیرمه د زلزلې د پلټلو په دفترکې جاسوسي لاسوندونه او نور توکي تر لاسه کړي. له هرې څانګې وغوښتل شول چې ترلاسه شوي توکي په خپله له ځان سره راوړي.

د مې په مېاشت کې کابل ته د شوروي د سلاکارانو د ځانګړو خدماتي څانګو لومړۍ ډله را ورسیدله. د هغوی مشري ل.پ بوګدانوف (مستعار نوم دسنین) کوله. د اګست په مېاشت کې د کې جي بي پلاوي د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د نویو امنیتي ارګانونو د مرستې او د نوي رژیم دډفاع لپاره په کار پیل وکړ. د سپتامبر په مېاشت کې د افغانستان د ګټې د ساتنې د اداري (اګسا) [16] عمومي ریاست د ملي امنیت د ریاست پر ځای جوړ شو. ددغه ریاست موخه د لویدیځو هیوادونو د پلاویود ادارو څارل، د امریکا د متحده ایالاتو ، د ایران ، د چین د ولسي جمهوریت او د پاکستان د سفارتونو څارل ، په هیواد کې د عمومي دښمن [17] پر وړاندې د کړی راتـنګول ، په لویدیځو اهدافو او د هغوی په ودانیو اود کورنیو دښمنانو په لیکو کې تخنیکي نفوذ وو.

د اندروپوف د لارښوونې پربنسټ د میشتې څارګرې څانګې یو شمیر غړي امین ته ور وپیژندل شول: میشت څارګر وي جی اوسادچی [18] چې په سفارت کې سلاکار وو، پ.س. ګولیوانوف [19] دویم سکرتر، ډګرمن س ګ باختورین [20] امنیتي مأموراو ی ل.کوخته [21] لومړی سکرتر.

د کې جي بي د پلاوي مشر ډګروال بوګدانوف [22] امین ته څرګنده کړه چې د اپریل له انقلابه مخکې د یو شمیر د پوهې وړ لاملونو پربنسټ د کې جي بي مأمورینو د شوروي اتحاد ددولت امرونه تر سره کول چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند له مشرتابه سره پټې اړیکې وساتي. د کې جي بي مأمورین اوس په داسې چارو کې بوخت شوي چې د شوروي اتحاد او د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت پرضد د لویدیځو هیوادونو د څارګرو څانګو پرپرمختګونو د پای ټکی کېنیږدي. د مې د میاشتې له پیله ، میشتې څارګرې څانګې د کورنیو چارو له وزیر نور احمد نور، د پولیسو او ژاندارم له مشر او د ملي امنیت د ریاست له مشراسدالله او په خپله له امین سره اړیکي وساتلې او هڅه دا وه چې د کورنیو چارو په وزارت کې له لویدیځو سلاکارانو څخه خلاصون و مومي.

Download from: ketabton.com

امین او تره کي ومنله چې هغوی به سوکه سوکه د جرمني سلاکارانو پر ځای شوروي سلاکاران او کارپوهان د هغوی د کاري قرارداد تر پای پورې ، ځای پرځای کړي. د نوامبر په مباشت کې کي جي بي د تره کي کور وپلاټه او هلته یې د اوریدلو استخباراتي وسایل ځای پرځال کړل. هېڅ شکمن شی ونه موندل شو .

میشتې څارګرې څانګې ، د [۱۹۷۸ز کال] د جولای په مباشت کې مرکز ته غوږ بوڅونکی خبر ورکړاو ټینګار یې کاوه چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مشرتابه په منځ کې شخړه راپورته شوې چې له مخې به یې نه یوازې د مشرتابه ډله له یو بل څخه جلا شي بلکه د ګوند پر کښتـنیو پوړیو به هم اغیزه وشیندي. تره کي او امین د ښي لاسو مرتجعینو پر وړاندې د خپلو غچ اخیستونو لړۍ بشپړه کړې وه او اوس یې مخ فعالو پرچمیانو ته اړولی وو. هغوی د پرچمیانو پروړاندې له لومړني منل شوي ډیموکراتیک چلند څخه لاس پر سرشول اود پرچمیانو پرضد یې رښتونی ترهګري پیل کړه.ګزارش ټینګار کاوه چې د پرچمیانو ځپل اوځورول کولای شي ډیرې بوږونکي پایلې را وزیږوي او که دوام ومومي ښایي د دواړو ډلو ترمنځ جګړه پیل شي او ان د کورنۍ جګړې لامل کیدای شي .

د ببرک پلویانو شوروي استازي قانع کړي ول چې " یوازې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې مشرتابه کولای شي پرځنګلي اپورتونیستانو اغیزه وشیندي او دې ته یې اړ کړي چې د پرچم د ډلې پر وړاندې خپل چال چلند ته بدلون ورکړي." له یوې خوا د تره کي او امین ترمنځ نانډرۍ او له بلې خوا د پرچم د مشرانو نارندۍ سیاسي ډګر د دښمنیو او سیالیو (انتاګونیسم) په ډک چاپیریال اړولای وو. د ګوند د غړو په منځ کې منفي ګـنګوسې خپرې شوې چې تره کی د سي آی اې او کي جي بي ایجنټ دئ او امین د امریکا یو پټ څارګرمأمور دئ چې تر ډیر ژورپوښښ لاندې پټ شوی دئ. ګنګوسو ټینګار کاوه چې تره کي د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونو ته غوره مالي کوله چې ورڅخه پراخه اقتصادي مرسته تر لاسه کړي ، خپل دریځ پیاوړی کړئ او له هغه وروسته د لویدیځوپالو اوارتجاعي مسلمانانو خوا ته مخ واوړي. امین د تره کي له بشپړ ډاډه څخه خوندونه اخیستل. په پای کې تره کي یې له واکه لیري کړ، د تره کي ته له پالیالو وزیرانو سره یو شو [او ویل شوي ول چې] د افغانستان د سیاست مخه به لویدیځ ته اړوي .

دواړو ډلو د دولتي ځواک او دریځ د ترلاسه کولو لپاره له یو بل سره لاس اوګریوان وې. د تره کي ملاتړو ډګر یو ووړ. ببرک له واکه لیرې او وشړل شو. هغه د [۱۹۷۸ز کال د جولای په مباشت کې] چکوسلواکیا ته د سفیر په توګه وټاکل شو. په ګوند او دولتي څانګو کې تصفیې ، دروهې (دسیسې) ، نیونې او ځورونې راپیل شوې. قرنطین ځایونه او زندانونه تر خولو ډک او بشري حقونه تر پښو لاندې شول. دا ټول د انقلاب تر نامه لاندې تر سره شول او هیله یې کوله چې انقلاب به وده او ټینګښت و مومي. له حده وتلې غوړه مالي ، پرله پسې اغراق او ستاینې د امین او تره کي د سیاستونو په نورمونو واوښتل. د شخصي ګټو په موخې د ګوند تأریخ له کودتا مخکې او له کودتا وروسته له سره تر پایه په تحریف او تزویر ولیکل شو.د هیواد په ژوند کې د ګوند او د ګوند د مشرانو دریځ او ونډه په برلاس کړه شوه. لاسوندونه ، مقالې او لیکونه له سره ولیکل شول او ټول یې په بله بڼه واړول شول. د حقیقي او قانوني

Download from: ketabton.com

بنسټونو پرځای شخصي او عقیدتي اړیکو قانون چلاوه. د خپلویو اړیکو [نیـپـوتیسم] ، په ګوندي کړی له یوې ډلې بلې ډلې ته اوښـتـنګ او ګوندي کسانو ته خدمتونو د هر څه ځای نیولی وو او تر هر څه ډیر اړین بلل کیدل .

د چارو دریځونه (مقام) او د واکمنتوب کچه ، لارښود ته د پالیالی (وفا) د کچې په پرتله ورکول کېدل. ملي شتمني لوټ شوه. د سیاسي ژوندانه په هینداره کې د بې ځایو او بې بنسټو تورونو لګول اوبد ویل په مخ په ودې توګه په راڅرګندیدا شول. درانده او سپیڅلي کسان د پولیسو د سرټکونې د لومو بدمرغه ښکار ول. ټول هیواد د ډله ییزو ځورونو په یوې حجرې بدل شوی وو. وګړي پرته له پلټـنواو نیاو(عدل) اعدامیدل. د رژیم او ولس تر منځ د بیلتون یو لویه ژوره کرښه رامنځته شوه ، رژیم پر ځواک ، امنیتي ارګانونو ، پولیسو او وسله وال ځواک دډه لګوله. رژیم له هر چا او هر چیري مطلقه سترټیټونه (انقیاد) غوښتله. هر ډول لنډه غر ، سپین سترګي ، مجرمین او په شکمنی تورن شوي کسان د ټولنې د اوبو سر ته را وختـل. د سرټکونوکو ارګانونو مشرانو کټ مټ د ونډیمارو (جلادانو) تبرګیو ته ورته ول .

میشته ځارګره ځانګه پوه شوه چې د افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت مشرتابه ونه شو کولای د هیواد د بیړنیو سیاسي او اقتصادي ستونزو لپاره چې ټولنه ورسره مخامخ ده د لارې د حل د موندلو وړتیا له ځانه څرګنده کړي او د هیواد د ټینګښت لپاره یې ونه شوکولای له شته امکاناتو څخه ګټه پورته کړي. د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په منځ کې کورنۍ شخړې او دسسیه جوړول د لوی ښوییدونکې خنډ په توګه پاتې شوی وو او دغه لامل د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مخه نیوله چې د مارکسیسزم � لیننیزم پرلارښودیزو بنسټونو ولاړ په یو لوی سیاسي بنسټ را واوړي. دغه سیاسي بنسټ باید د افغان ټولنې د پرمخ بیولو او د سازماني او ایډیالوژیک ځواک د بیا راژوندي کولو لپاره په یوه ځواک اوښتای وای. خو ددې په بدل کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند دداسې یوه بدلیدونکي بنسټ لړۍ را پیل کړه چې ګوند د شمیر څرګندو کسانو د یوې ځانګړې ډلې په لاس کې پریوت چې یوازې خپل لارښود مشر ته پالیاله ول ، دغه کسان له یو بل سره د کورنیو اړیکو ، ګډو ګټو او د ځان غټاوي او په واک کې د پاتې کیدلو پربنسټ تړل شوي ول. میشتې ځارګرې ځانګې خپلې عملیاتي اړیکې د دواړو ډلو له ټولو مهمواستازیو سره وساتلې. دغو کسانو په ګوند ، دولتي ادارو ، رسنیو او ټولنیزو ټولنو کې کیلیدي دریځونه درلودل. هغوی د شوروي اتحاد استازو ته دغه ګروپینه یا اصطلاح له غوږونو ور تیروله : " په طبقاتي شخړه کې وسله په لاس ملګري" [23]

د ۱۹۷۸ز کال د مې د مباشتې په ۴ نېټې برژنییف ته د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت کې د فعالو جاسوسانو په اړه خبر ورکړ شو. هغه لارښوونه وکړه چې له ایجنټانو سره دې هرډول کارې په پرله پسې او پټه توګه دوام وموميﻣ] .24[

Download from: ketabton.com

پرچمي سرچینو څرګنده کړه چې ددولت او ګوند فعالین له هغو کسانو څخه ډک ول چې په تیرو وختونو کې یې ځانونه د ګواښ په لوموکې اچولي ول. ګوندي تشکیلات له منځه یووړل شول څکه اوسني واکمنان په بلې ایډیالوژۍ ګروهن دي اوبېډه اخیستـنه له حده وتلې وه. [باریس س] ایوانوف [25]، بوګدانوف [26] او ګوریلوف [27] هم ومنله چې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مشرتابه خپلې هڅې د ګوند پر کورنیو شخړو راټولې کړي او په عمل کې غواړي د پرچم د ډلې ټغر ورټول کړي او د انقلاب د رښتوني دښمن په اړه یې له ځانه لنډ لید را څرګند کړئ دئ .

د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مرکزي کمیټې غړي محمود بریالي [جاسوسي نوم یې " شیر"] او د ببرک کارمل تربور [بریالی د کارمل کشر ورور وو � ژ] په مسکو کې د کي جي بي له کارمند اې آې نیکراسوف [28] سره ولیدل او له هغه یې غوښتنه وکړه چې دی دې د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې له یوه غړي سره مخامخ کړي. هغه غوښتل شوروي چارواکو ته په هیواد کې د روان اکروکر انځور ورکړي .

بریالي وویل چې زه نه پوهیږم ولې د خلق ډله تل شوروي ته په خپله لیکنو کې خپله ډله د مخکښ دیموکراتیک ګوند په توګه څرګندوي حال دا چې ډیرلږ د پرچم د ډلې نوم اخیستل کیږي. رښتوني کمونیستان خو ټول د پرچم په ګوند [ډلې � ژ] کې راټول شوي او د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند مرکزي کمیټه اشتباه کوي چې د خلق په ډلې دومره ډېډه لګوي. د انقلاب رښتوني الهام ورکوونکي او سمبالوونکي پرچمیان او په پوځ کې د هغوی ملاتړ وسله وال ځواکونه دي .

خو د خلق ډلې د توطئـې او دسیسې له لارې په ټولې واکمنۍ منګولې ښخې کړې هغوي پوځ تورن کړی او خپل ملاتړ کسان یې په پوځ کې ځای پرځای کړي دي. د پوځ له تصفیې وروسته د پرچم د ټغر راټولو ته یې ملا وتړله چې په مرکزي کمیټې کې یې ۱۹ � ۲۰ څوکۍ درلودلې. تره کي په شخصي توګه پریکړه وکړه چې ټول ۱۹ واړه پرچمیان له څوکیو راکښته او بهر ته یې د سفیرانو په توګه ولیږي. ببرک چکوسلواکیا ته ، دی (بریالی) په خپله پاکستان ته ، نور احمد نور واشنګټن ته ، وکیل لندن ته او اناهیتا بلګراد ته. امین دوی ته ویلي ول چې د تره کي پریکړه دې پرته له پوښتنې پلې شي. که څوک له دغې پریکړې سرغړونه وکړي نو هماغسې چې ستالین خپل کسان ویشتلي ول له دوی سره به هم وَرته چال چلند وشي. کله چې بریالي ګوتنیونه کړې وه چې هر انقلاب خپلې ځانګړتیاوې لري او دوي دې ته اړ نه دي چې په ړندو سترګو هغه څه وکړي چې ستالین د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو سره کړي ول خو په پای کې شوروي ملګرو په خپله ، ستالین د هغه د جرمونو پربنسټ محکوم کړ خو امین ، بریالي ته بیرته په ځواب کې د یوه ملګري په توګه اخطار ورکړ؛ که نه د خپل برخلیک په اړه دې په خپله پریکړه ونیسي.

کورنۍ شخړې له جدي پایلو سره ملګرې وې. هغه کسان چې د شوروي اتحاد مطلق ، صادق او رښتوني ملګري دي محکمه کیږي. شوروي ملګرو ته ښایي چې ددوی ساتنه وکړي. داسې ښکاري چې د شوروي سوسیالیستي

Download from: ketabton.com

جمهوریتونو اتحاد لا تر اوسه د افغانستان د خلق ډیموکرایتک گوند د مشرتابه او د وسله وال ځواک د غوړ تاوولو تر شا ولاړدئ ؛ د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونه دې اوس مخکې له دې چې ډیر ځنډ شوی وي خپل افغان ملگري په سمه لار روان کړي. که په دغې لړۍ کې ځنډ رامنځته شي نوښایي د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند پر هغه لاره ودرومي چې د چین کمونیست گوند پرې تللی وو او پایله به یې خپله په خپله د گوند پر پرځېدنې راواوړي .

په اسلام آباد کې میشت ځارگر بي. ن. باتریاییف ته خبر ورکړل شو چې بریالی په اسلام آباد کې د افغانستان د سفیر په توگه ټاکل شوی دئ. باتریاییف ته لاربښوونه وشوه چې بریالي ته په ډیپلوماتیکو چارو، د سفیر ددندو په اړه ښوونه وکړي او موخه دا وه چې هغه له رواني اړخه له هغې څاه راوباسي چې پرخپل دولت گوته نیسي ، او له رواني اړخه د ې بریالی له هغه دریځه را وباسي چې ډله یې د خپل هیواد له سفارتي دریځونو سره مخالفه ده خو دئ په ټول وجدان ددې وړتیا لري چې په درنښت او ویاړ هغه دولتي دندې سرته ورسوي چې له ده غوښتل شوي دي.

بریالي ته ور ځرگنده شوه چې د خلق او پرچم د ډلو ترمنځ اصولي توپیر له اره شتون نه لري. د پرچم د ډلې پخواني مشران چې د کار لپاره دباندې لیږل شوي دي بیا به هم ټینگ لیننیستان وي، سوسیالیزم او د افغانستان پرمختگ ته به پالیاله پاتې شي.

باتریاالییف ته وویل شول چې که بریالی د تره کي په اړه ټینگې گوتنیونې وکړي نو د بریالي د هېڅ ډول گوتځنډېې ملاتړ دې ونه کړي او وړاندیز دې وکړي چې د افغانستان د ولس د گټو په پام کې نیولوسره دې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند پیاوړي کولو ته ټینگه پاملرنه وشي. د ببرک پلویانو د شوروي له استازو سره د خبرو په ترځ کې د خلق د ډلې پر اشتباه ډک دریځ ټینگار وکړ چې په هیواد کې د اوضاع د کنترول په لټه کې نه ده او ډله یوازې له پرچمیانو سره په شخړو کې لاس او گریوان ده او د افغانستان په ډیموکرایتک جمهوریت کې روان اکر وکربه په نیږدې راتلونکې کې په شونې توگه د وراني پر لور و درومي. " زموږ له انده دغسې مالومات ذهني دي او یوازې د ببرک د پلویانو د دریځ ځرگندونه کوي. ددغو شخړو په تړاو دې له خبرو اترو ډډه وشي او هېڅوک دې ځان د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند په روانو کورنیو شخړو کې ښکیل نه کړي ".

د ۱۹۷۸ز کال د جون په مباشتی کې بریالي [جاسوسي نوم یې ' شیر'] په نه ستړي کېدونکې توگه د اړیکو [جاسوسي اړیکو � هغسې چې پورته په لمنلیک کې ورته نغوته وشوه] د بیا راټینگولو ته لیوالتیا وښودله او ځان یې [میشتې ځارگري څانگې ته � ژ] گټور ښکاره کړ .

د سپتامبر په مباشت کې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو سفیرته د بهرنیو چارو له پلوه لاربښوونه وشوه چې که د افغانستان ډیموکراتیک جمهوریت سفیرورسره د افغانستان د خلق ډیموکراتیک گوند د رواني کورنۍ

Download from: ketabton.com

شخړې په اړه سره خبرې وکړې نو دې دې په خوب کې دومره ورته وواېې چې دا د افغانستان کورنۍ سکالو ده. که د افغانستان دیموکراتیک جمهوریت سفیر نه غواړي چې بیرته خپل هیواد ته شتون شي نو دا دې له غوړونو ور تیره شي چې د شوروي اتحاد په سوسیالیستي جهوریتونو کې نه شي کولای پناه واخلي .

د (کي جي بي) میشتې څانګې هم باید خپل غبرګون په وَرته ډول ښودلای وای. کله چې له باترایيف سره د بریالي غونډه وشوه نو له بریالي څخه د سیاسي پناه په اړه په غیرمستقیم ډول پوښتنه وشوه او هغه په ډیرې ځیرکۍ رد کړه. سفیر وویل چې هغه به کابل ته ستون نه شي او له باتراييف څخه یې وغوښتل چې شوروي مشرانو ته دې وواېې چې له ټولو شخړو او ستونزو سره سره هغه به یو ټینګ ، پوخ کمونیست او تل به د شوروي اتحاد د یوه پالیاله ملګري په توګه پاتې شي .

بریالی ببرک کارمل ته چکوسلواکیا ته ولاړ. له هغه وروسته ماسکو ته راغی او د نیکراسوف آپارتمان ته یې ټلفون وکړ. هغه وویل چې پرچمیان په ډیر بوږنوونکي حالت کې دي ، اکر وکر غم لړی دئ او ټول ملګري یې له مرګ سره مخامخ دي. هغه په سوالګرۍ د بیړنیو اقداماتو غوښتنه کوله چې ببرک او د هغه ملګرې دې وژغورل شي .

"د بشریت په نامه ! موږ وژغورئ! د بشریت په نامه ! موږ وژغورئ!" هغه دا خبره په څو څو ځله تکرار کړه او په هر ځل یې په سلګیو سلګیو ژړل. " زه نه پوهیږم چې څه وکړم. زه هېڅ شی په لاس کې نه لرم چې په خپله یې وکړم. زموږ یوازینې او ټوله هیله شوروي ملګري دي. زه له ببرک څخه لیک لرم خو نه پوهیږم چې دغه لیک چاته ورکړم ".

دغه خبرې سولوسوف [29] او پونیماریيف [30] ته ګزارش ورکړل شوې. هغوی لارښوونه وکړه چې بریالی دې د مرکزي کمیټې د نړیوالو اړیکو څانګې ته را وبلل شي. الف. ګ پولیاکوف [31] له هغه سره خبرې وکړې. اولیانوفسکي [32] له هغه سره د خبرو اترولو کولو ډېره وکړه .

بریالي ګوتځنډنه وکړه چې د شوروي اتحاد په دریځ او چال چلند نه پوهیږي تر زنې لاندې یې ربښتوني او پالیاله کمونیستان په فزیکي ډول له منځه وړل کیږي. هغه په پوزانوف تور ولګاوه چې د هیواد په اړه شوروي چارواکو ته غلط مالومات ورکوي. پوزانوف د جایزو او ستاینو لپاره د زرګونو ربښتونو کمونیستانو ژوند د مرګ له ګواښ سره مخامخ کړ. بریالي پوښتنه وکړه چې ولې ماسکواوس ما ته دا سلا را کوي چې خپله پریکړه په خپله ونیسم چې آیا کابل ته ولاړ سم که نه ، ځکه زه نه پوهیږم چې اوس هلته څه تیریږي. پخوا خو به ماته شوروي ملګرو لارښوونې کولې چې څه وکړم اوهېڅکله مې له لارښوونوسرغړونه نه ده کړې. بریالي په هیواد کې د روان اکروکر په اړه د ببرک لیدبڼه ځرګنده کړه. ببرک په ځانګړې توګه له پوزانوف څخه خوابدی وو.

"هغه (ببرک) هم سفیر او هم کمونیست دئ. په داسې شپو ورځو کې پرچمیانو پریکړه کړې چې انقلابي شرایط له بده بد تر نه کړي. خو له دغه دریځ څخه دې د تسلیمۍ اخیستنه ونه شي." په راتلونکې یوه نیمه مباشت کې به په افغانستان کې د اکر وکر لړۍ هغې خوا ته و درومې چې پایله به یې تره کې ته ښه نه وي . له دولت څخه د

Download from: ketabton.com

ناخوښیو او نارضایتیو لمنه چې لړی یې اوس مخ په پراخیدلو ده لا پسې پراخه شي. د خوښیو او چړچو وخت ولاړ. اوس پر تره کي د ګوتنیونو او بریدونو وار راغلی دئ .

کي جي بي او میشتې څارګرې څانګې هم دغو تیروتنو ته پام را وګرځاوو. د تره کي او امین تر مشرۍ لاندې د افغانستان خلق ډیموکراتیک ګوند د شوروي اتحاد د مرکزي کمیټې سلا او هیلو ته یې نور غوږ نه نیو ، شوروي ټینګار کاوه چې ټول افغان ډیموکراتیک ځواکونه دې یو موټې شي او د هیواد په رغاونه دې کې کارَنده ونډه واخلي. په سیاسي کړیو کې ویل کیدل چې د افغانستان په ډیموکراتیک جمهوریت او د افغانستان د خلق په ډیموکراتیک ګوند کې چې امین د پرچمیانو پروړاندې د شخړو اور ته لمن وهي او پر یو شمیر خلقیانو ګوتنیونې کوي غواړي د ګوند په مخکښو پوړیو ، پوځ او دولت کې خپل دریځ لا پیاوړی کړی. د امین شخصي کړنو او چال چلند ته په کتنې ویل کیدل چې امین به په نیږدې راتلونکې کې د تره کي او د هغه د نیږدې ملګرو پرضد وَرته سرټکوونکي ګامونه اوچت کړي.

د ۱۹۷۸ز کال د مې د مړاشتې په وروستیو کې د [تره کي او امین] او د ماسکو او پوځي اتشې تر منځ د بیلتون نښې را بربنډې شوې. د افغانستان پوځي اتشې [خامیل/ کامل طره باز] [33] او د هغه مرستیال کابل ته د ستنیدلو پرځای غوښتل لویدیځ ته ولاړ شي. تره کي امر وکړ چې هغوی دې د نیول شویو کسانو د بدرګه تر څار لاندې بیرته پلازمینې ته راستانه کړای شي. امین وویل چې هغوی دې پریښودل شي چې اورپا ته ولاړ شي څکه هغه پوهیده " که هغوی بیرته افغانستان ته راستانه شي ، چارواکي به هغوی ونیسي او د هغوی د برخلیک په اړه به په خپله خوښه پریکړه وکړي"

مخکې له دې چې پونومارییف [34] کابل ته غیر رسمي سفر وکړي ، امین او تره کي بیړندویه (عجول) اقدامات تر لاس لاندې ونیول چې له مخې یې د ځواک لپاره د توانیزو (پوتنسیال- باالفعله) سیالانو لمنه ور ټوله کړي. په ګوند کې د شخصي سیالانو او تر ځمکلاندې سر ټکوونکي اقدامات او ډله ییزې نیونې پیل شوې. د تره کي پر یوه شخصي دښمن م. الف اکبر[35] تورولګول چې شو د سي آی اې لپاره یې کار کاوه. د اپریل له کودتا وروسته په لومړیو څو میاشتو کې اوه ویشت دروهې (دسیسې) افشأ شوې. د اګست په ۱۵ ستر درستیز شاه پور[36] و نیول شو. د اګست په ۱۷ د نورو وزیرانو او رسمي چاراوکو له نیولو وروسته د [افغانستان د ډیموکراتیک جمهوریت] ددفاع وزیر ع. قادر ونیول شو. د دې لپاره چې واک پر یوې ستنې ددوی په لاسونو کې را ټول شوی وي نو د ناوړو کسانو له لاسه د خلاصون په لاره کې د امین او تره کي تګلارې لا په روښانه ډول په را څرګندیدا شوې. په افغانستان کې انګیرل کېدله چې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونه په هیواد کې له دولت سره مرسته کوي او د واک له کړیو څخه د شوروي اتحاد د ټینګو ملاتړو د له منځه وړلو لړی نه دَرَوي نو دا په حقیقت کې هغه یوازینې خیانت دئ چې شوروي یې له دوی سره کوي. غته بیلګه یې قادر وو چې د ۱۹۷۳ او ۱۹۷۸ ز کال په کودتا ګانو کې یې پخه ونډه لوبولې وه .

Download from: ketabton.com

تره کي امر کړی وو چې نیول شوې کسان دې په ځانګړې زندان کې وساتل شي. د هغوی له ځای ځایګي څخه دې یوازې یوه کوشنۍ کړی خبره وي. هغه سفیر پوزانوف ته وویل چې : " د هغوی ګڼ شمیرد ځان وژنې پولې ته نیږدې شوي دي. " هدایت " خو لا وختې ځان وژلی وو. دسیسه ګر نه غواړي چې نوي حقایق افشأ کړي او ملا یې تړلې چې حقایق پټ وساتي. قادر تر اوسه اعتراف نه دئ کړئ خو خپلې څو تیروتنې یې منلي دي. اوس دې وار دئ چې سیاسي مشرتابه ته ددسیسې له مخې څادر لیري شي او څرګنده شي چې د قادر او شاه پور تر شا څوک ولاړ دي. موږ ډاډ لرو چې ددغه کار د سمبالولو وسه لرو ".

شاه پور په ډیر بد رواني حالت کې وو. هغه تل ژړل او غوښتل یې چې ژر تر ژره دې په ډزو ووژل شي. کې جې بي ته ددولت د څارګرۍ � ضد اداري مشر عزیز، په محرم ډول وویل چې پلټنې یوازې له هغو کسانوڅخه کیدلې چې تورن سرې د لاسوندونو ورکړې ته چمتوالی ښوده. پاتې کسان په ډزو ووژل شول. د خمیني [37] لارویان او د اخوان المسلین [38] د ډلو غړي باید په یو ځل وژل شوي وای .

د ۱۹۷۸ ز کال د مې په مېاشت کې د بلخ ولایت ۹۰۰ [نهه سوه تنه] اوسیدونکي د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د ولایتي کمیټې د لومړي منشي عبدالله احد [اوموسي] [39] په امر د غوایي د انقلاب د دښمنانو په تور ونیول شول. هغوی د ولایت مرکز د مزارشریف زندان ته واچول شول. یو کمیسیون وټاکل شو چې د ددغو کسانو د انقلاب ضد کره وړه و پلټې. هغوی تر بوږنوونکو وهلو ، ټکولو او ځورولو لاندې ونیول شول. د جون په نیمایي کې له کابله امر راورسید چې ټول نیول شوي کسان دې پلازمېنې کابل ته واستول شي. د کسانو د شمیرلو په وخت کې ومونډل شوه چې د نیول شویو کسانو شمیر لږ شوی دئ. هره شپه له ۵۰ تر ۶۰ تنوپورې په مزار کې میشتې د اتلسمې فرقې له پلوه په ډزو وژل کېدل. هغوی چې څوشپې وروسته وژل کېدل اړ ایستل کیدل چې خپل قبر په خپل لاس وکيندي. د نیول شویو کسانو په اړوند هېڅ ډول لاسوندونه نه ول، خو د هغوی د اعاشې د لاسوند له مخې څرګندیدېږي چې د نیول شویو کسانو شمیره په ورځنۍ توګه له ۳۰ تر ۷۰ تنو پورې لږ شوې ده. د زندان اداري وویل چې نیول شوي نارینه د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د اورال [40] او سابیریا[41] سیمو ته د شاقه کارونو لپاره لیږل شوي دي.

د وژل شویو کسانو خپلوانو ته پارسلونه را ورسیدل. په پارسلونو کې ګڼ شمیر توکي ول لکه صابون چې په هغه کې پټ لیک ځای پرځای شوی وو او په لیک کې د شاقه کارونو بڼه ویل شوې وه] .42[

تره کي پوزانوف ته د یوې دولتي ضد دروهې په اړه چې د ۱۹۷۸ز کال په اګست کې افشأ شوې وه خبر ورکړ.چین، د امریکا متحده ایالات، ایران، پاکستان ، سعودي عربستان او د جرمني فدرالي جمهوریت په کې ښکېل ګڼل شوي ول [له متن څخه څلور ټکي ورک دي]. دروهه جوړونکو پلان درلود چې امین او تره کي له منځه یوسي او نوې دولتي مشرتابه غوره کړي. د وسله والو ځواکونو پخوانی ستر درستیز شاه پور او د جمهوریت روغتون رئیس م . ع. اکبر

Download from: ketabton.com

چې مخکې نیول شوي ول د دغه پلان مخ لوڅ کړی وو. امین وویل : " زموږ چاروا کو اوس له دغونیول شویو کسانو څخه اعترافات اخیستي دي،" هغه زیاته کړه :" ګوند په دې بریالی نه شو چې له قادر څخه یو ربښتونی مارکسیست � لیننیست جوړ کړي ، هغه تر هرې منفي اغیزې لاندې راته".

پوزانو ف له امین سره ومنله چې : " دا زموږ تیر وتنه وه، پوزانوف مسکو ته وویل چې " زموږ له انده قادر له سیاسي اړخه نه وو پوخ شوی. هغه هر هوس ته غاړه ټیټوله او احمق وو. سفیر د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د مشرتابه پورته شوي ګامونه د دغو ټکیوپه ویلو سم وبلل " چې د سفارت له انده پورته شوي ګامونه به د انقلابي دولت پایښت او ستـنې پیاوړې کړي او په افغانستان کې به د ګوند او وسله والو ځواکونو اغیزې لا پسې غښتلې کړي. " امین پوزانوف او وي اي خزاروف ته ډاډ ورکړ چې دی تل خوښ دئ چې له خپلو شوروي ملګرو سره سلا کوي او خوښ په دې دئ چې له پرچمیانو سره د شخړې په اړه د شوروي اتحاد کمونیست ګوند پوهیدنه او جاج کټ مټ په هاغه ډول دی چې بلشویکانو له مینشویکانو سره درلودله .

تره کي د خپلو سیالانو کمبله ورټوله کړه خپلې اغیزې یې پیاوړې کړې او هڅه یې وکړه چې د ولس په منځ کې منلی او مخور دریځ و مومي . د همدغې موخې د تر سره کولو لپاره هغه د جمعې د لمانځه لپاره جومات ته ولاړ. د هغه راډیویي ویناوې تل په بسم الله الرحمن الرحیم پیلیدلې .

د کی جي بي د میشتې څارګرې څانګې د اټکلنې پربنسټ د غوایي د کودتا د پیل په شپو ورځو کې په وسله وال ځواک کې د پرچم د ډلې ۵۰۰ تـنه غړي او ۱۲۰۰ تنه د پرچم ډ ډلې ملاتړ یا مینه وال ول. همدې ته ورته خلقیانو ۴۷۰ تنه غړي او ۱۱۰۰ تنه ملاتړي مېنه وال درلودل. د ټولنې د ملکي وګړو په منځ کې ۵۵۰۰ پرچمیان او څو سوه تنه خلقیان ول .

د ۱۹۷۹ز کال د جون په مباشت کې د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند ټول غړي د ملکي وګړو په منځ کې ۱۴۰۰۰ تنه او په وسله وال ځواک کې ۳۰۰۰ تـنه ول. د ګوند ټول ځواک د تره کي او امین په لاسونو کې را ټول شوی وو او نه یې غوښتل چې په هیواد کې د ډله ییزواک چلولو تګلاره را خپله کړي .هغوی د ګوند د صلاحیت کچه راټیټه کړه اود انقلابي شورى ، د مرکزي کمیټې او د وزیرانو هر ډول نوښت یې په ټپه و دَراوه. هغوی د ګوند او ددولت د جوړولو په ژوند کې د مارکسیزم � لیننیزم ټولو پرنسیپونو ته شا کړه. د تره کي � امین سیاسي � ګروهنیزې تګلارې د هر څه ځای ونیو. ان مخکی له دې ، میشتې څارګرې څانګې ته پته ولګېدله چې امین ، تره کی له لینن سره پرتله کاوه ، د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند ټول تأریخ منحرفه شوی وو او ویل کیدل چې د ۱۹۷۸ز کال د اپریل د ۲۷ او ۲۸ پیښې د انقلاب لپاره د یوه مډل په توګه بلل کیدلې. د کې جي بي د پلاوي لپاره په یوې مېلمستیا کې چې مشري یې د کې جي بي لومړي او لوی مشر وي. الف. کریچوف [43] کوله ، تره کي په افغانستان کې د غوایي انقلاب په روسیه کې د اکتوبر له انقلاب سره په دې ډول په پرتله ییز ډول وتاړه : ځواک په بیره د

Download from: ketabton.com

ګوند لاس ته ورغی ؛ د ګوند په کورني ژوند کې بلشویکانو ، د منشیویکانو او سوسیالیستو انقلابیونو پروړاندې جګړه کوله او په افغانستان کې هغوی د یوه یو موټي ګوند له لارې هڅه کوله .

هغه وویل " موږ په یو شمیرسوسیالیستو هیوادونو کې د څو ګوندیز سیستم درناوی کوو ، خو موږ غوره بولو چې د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو د بیلګې پر لاره ګام کښیږدو. هغه څه چې اوس په افغانستان کې پیل شوي دي په حقیقت کې د پرولتاریا د دیکتاتوری پیل او د شوروي اتحاد د مُډل پربنسټ ولاړ دئ ".

وروسته د ۱۹۸۱ ز کال د جنورۍ په مباشت کې میشتې ښارګرې ښانګې مرکز ته ولیکل چې د خلق د ډلې یو شمیر غړي بیا غواړي د تره کي د شخصیت او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په بنسټ ایښودلو کې د هغه د ونډې په اړه ډوزو (مبالغو) ته دوام ورکړي) .44 [

په پوځ کې ګنګوسې خپرې شوې چې پرچمیانو په مؤقت ډول کنترول په لاس کې نیولی دئ، هغوی د بولندویانو امرونه سبوتاژوي او د دولت په وړاندې یې کمپاین پیل کړی دئ. ببرک د خپلو شوروي ملګرو د دریځ له ویرې ، د تره کي پرضد له خبرو کولو ویریده. له شورویانو سره د تره کي خبرو اترو څرګنده کړه چې شورویان د ګوند د ستونزو په اړه د یوې څرګندې لیکې منلو ته چمتو نه دي ځکه چې د اکر وکر له روان بهیر څخه یې روڼ انځور نه درلود. ګڼ شمیر وختونه سلا ګانې له اړوپیچه (تناقضه) ډکې وې .

کې جي بي څو ځله د خپل استازي له لارې له امین څخه چې د دولت او امنیتي ارګانونو واک یې په لاس کې درلود وغوښتل چې د یوشمیر کسانو په اړه دې عدلي ښارنه بنده کړي ، د هغوی له نومونو څخه دې د هرډول سیاسي شکمنۍ تورونه پاک کړي او د کې جي بي څو تنه ایجنټان او د ډاډ وړد اړیکو لرونکي کسان دې چې د چارواکو له پلوه پرې د دولتي ضد فعالیتونو تورلګول شوی دئ ، خوشې کړي. امین ته وویل شول چې لاندینیو کسانو د شوروي د کې جي بي استخباراتو لپاره ګټور کارونه تر سره کړي دي او په افغانستان کې یې د ډیموکراتیک انقلاب په لړۍ او د شوروي او افغان ولسونو د دوستۍ په ټینګښت کې پخه ونډه لوبولې ده. امین ته په دغه وړاندیز کې ددغو کسانو نومونه ول:

د داؤود د رژیم د سر وزیر مرستیال ح. شرق،]45[

د کورنیو چارو د پولیس او ژاندارم پخوانی مشر صمد اظهر ،

د انقلابي شورى پخوانی غړی او د ټولنیزو ګټو / فوائـد عامي پخوانی وزیر[46] محمد[47] رفیع[48[،

د سوداګرۍ د وزیر پخوانی مرستیال عبدالسلام ،

د دفاع وزیر قادر او یو شمیر ډیر نور .

Download from: ketabton.com

دغسې يوې غونډې ته په ځواب کې د امين په استازيتوب د ملي امنيت عمومي مشر اسدالله ووېل چې " د هغو نيول شويو کسانو ژوند به ، چې له تاسو سره يې اړيکې درلودلې خوندي وساتل شي ، ښايي د پينځو کالو په ترڅ کې خوشې شي." امين په خپله څمتو ښکارېد چې هغه افغانان چې شوروي ملګرو ته مالوم او د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو دوستان ول خوشې کړي. ددې ترڅنګ په همدې وخت کې امين دغه نيونې د رسمي جزأ په نامه وبللې. : "هغه ټينګار وکړ چې په هيواد کې د نويو دولتي فعالينو اډانه جوړه او د ټولنيز � اقتصادي بدلون لپاره نوې لارې چارې تر لاس لاندې نيول شوې دي.

يو شمير شوروي کارپوهان په ځانګړې توګه هغه کسان چې د پخواني رژيم تر سيوري لاندې يې تر ډيرو کلونو پورې کار کړی وو او اوس بيرته هيواد ته راستانه شوي ، بيا هم له افغانستانه هماغه پخوانۍ زړه ليد بڼه لري اوپه عيني توګه روان حالت ته نه ګوري] .49[

پوزانوف د شوروي مشرانو په استازيتوب له تره کي څخه غوښتنه وکړه چې دوه تنه نيول شوي کشتمند [50] او قادر دې ونه وژل شي. تره کي ووېل :" هغوی ډيرستر جرم کړی دئ . هغوی د چين او د امريکا د متحده ايالاتو په مرسته يوه منظمه دسيسه ترلاس لاندې نيولې وه. زه له تاسو سره همغږی يم چې ځيل يوه پياوړې وسله ده. خو لينن موږ ته راښودلې چې بايد د انقلاب ددښمنانو پر وړاندې بې رحمه و اوسو او د اکتوبر د انقلاب د بريا لپاره بايد په ميليونونو انسانان ووژل شي. که دغه وسله په زغرده او پريکنده ډول په کار يووړل شي ، هغسې چې پرون د کابل د اله ګولې په ځېلو کې وکارَول شوه ، نو پايلې يې په بشپړ ډول څرګندې دي".

د غه خبرې اترې د ۱۹۷۹ز کال د اګست په شپږمه نېټه تر سره شوې دي. ب. ن. پونيمارييف [51] د لارښوونو لپاره د ۱۹۷۹ز کال د جولای له ۱۷ تر ۲۰ کابل ته تللی وو. دټوليزو ګټو/ فوائد عامې وزير پنجشيري [52] [جاسوسي نوم يې "ريچارد"] د خپلو پټو محرمو خبرو په ترڅ کې ژوره خواشيني څرګنده کړه چې پونيمارييف د ګوند له اکثريتو فعالينو سره له ليدنې کتنې ډډه وکړه. هغه ريچارد پنجشيري ووېل چې ان هغه د سياسي بيرو له غړو سره ونه ليدل؛ هغه يوازې د خپلې کتـنې کړۍ له امين او تره کي سره په ليدلو تنګه کړې وه. هغه ووېل " د سياسي بيرو پريکړې يوازې د دوه کسانو امين او تره کي په لاس کې دي. په غونډه کې ناست کسان يوازې د پريکړو منلو ته ناست دي. د سياسي بيرو په غونډو کې يوازې هغو ناستو کسانو ته د څه ناڅه دونډې لوبولو دنده ورکول کيږي چې چکچکې کوي. هيڅوک دومره زړه او جرئـت نه لري چې د تره کي او امين پرضد دې خبرې وکړي ځکه ټول ويريږي چې د انقلاب دښمنان به و نومول شي. د ولس په وړاندې د امين او تره کي سياستونو غټه زړه بدوالي او ناخوښي راپارولې ده. بې ګناه خلک د شپې له پلوه په بې دليله ډول د هغوی د ميرمنو او ژړاندو ماشومانو تر مخې نيول کيږي .

Download from: ketabton.com

د پونیماریيف [53] تیروتنه او بصري اشتباه ب . س . ایوانوف [54] اصلاح کړه. هغه له دستګیر پنجشیري (ریچارد) سره د ۱۹۷۹ ز کال د جولای په ۲۹ نېټه ولیدل او د شوروي اتحاد د کمونیست ګوند د مرکزي کمیټې له هغه لیک څخه یې خبر کړ چې پونیماریيف د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند مرکزي کمیټې ته راوړی وو. پنجشیري له ایوانوف څخه پرهغه د ډاډ له کبله مننه وکړه او ژمنه یې وکړه چې په نه ستړي کیدونکې توګه به د هیواد د ښیګڼو لپاره کار وکړي چې له مخې به یې د ګوندونو او یو موټي هیوادونو تر منځ دوستي او ملګروتوب پیاوړی شي. هغه وویل چې د تره کي او امین پریکړو ته د بې قید او شرطه غاړه ایښودلو روانه لړۍ به ونه شي کولای پر پخوانیو تیروتنو بر لاسي شو او یا به ددې جوګه نه شي چې په هیواد کې اکر وکر بیرته نورمال حالت ته را وګرځوي. میشتې څارګرې څانګې د [ریچارد] مالوماتو ته ډیر ارزښت ورکړ .

د ۱۹۷۹ ز کال د جولای د مېاشتې په ۲۷ نیټې تره کي په دولت کې نور بدلونونه رامنځته کړل. د پوځ د سمبالولو چارې یو ځل بیا امین ته وسپارل شوې. پونیماریيف [55] او ل. پ ګوریلوف [56] [د شوروي مشر پوځي سلا کار تره کي ته ورغلل او له هغه یې د بدلونونو د لامل پوښتنه او سپړنه وغوښتـله.

امین له خپلو کسانو پوښتنه وکړه چې ولې شوروي ملګرو په داسې بیړنۍ توګه له تره کي سره ولیدل؟ خو امین همدغې پوښتنې ته په خپله په ځواب کې وویل " داسې بریښي چې شوروي ملګرې تره کي ته ددولت په منځ کې د بدلون په اړه ورغلي ول او موږ شورویان له بدلونه مخکې نه ول خبر کړي".

مسکو ته له کابله ګزارش را ورسید چې په کابل کې امریکایي ديپلوماتان ددولت بدلون یوه نومیده هیله بولي چې له مخې یې غواړي روان اکر وکر وژغوري. امین پرځان د لوی ګواښ منلو ته غاړه ایښې وه ځکه که د یاغیانو په وړاندې جګړه کې بریالی نه شي نو دی به د نوروکسانو بلهاری (قرباني) شي. ایوانوف له امین سره له غونډې وروسته د جولای د مېاشتې په ۲۹ دغه تیلګرام مسکو ته ولیږه : " تره کي امین ته زموږ بشپړ پیغام او د اندیښنو ټولې برخې نه دي ویلي. داسي ښکاري چې تره کي دغه کار ددې لپاره کړئ چې امین ته څرګنده کړي چې د شوروي اتحاد امین ته ډیر درناوی لري ".

د شوروي پلاویي او افغان مشرتابه ترمنځ یو څرګند سوړ چاپیریال رامنځته شوی وو. افغانانو تر یوې کچې ښه مخ او لیوالتیا څرګنده کړه او پرته له سلا او مشورو یې چال چلند وکړ. [پایله دا شوه چې] [شوروي] سلاکارانو او کارپوهانو ته لاربشوونه وشوه چې د افغانانو د[اخیستل شویو] ګامونو په اړه دې اړین مالومات را ټول کړي. د شوروي د پلاوې ډلې غړي زیات شول او د کي جي بي د استازیتوب پیـنځه مرستیالان وګومارل شول ؛ د جاسوسۍ � ضد ، پوځي � جاسوسي ضد، سرحدي ستونزو او د کورنیو چارو د وزارت د [کړنو] په اړه دې مالومات راټول کړي. د کي جي بي د پلاوي لومړی مرستیال [چې دنده یې له ګوندي دولتي مشرتابه سره مرسته وه] د څارګرې څانګې د مشر په توګه و ټاکل شو.د مالوماتو د شننې او کره کتنې ډله جوړه شوه. د ۱۹۷۹ز کال د مارچ په مېاشت کې سیاسي بیرو

Download from: ketabton.com

یوه ځانګړې پریکړه وکړه چې له مخې یې جنرال ن. س. ویسیلکوف [57] د شوروي اتحاد د کورنیو چارو د وزارت د سلاکارانو په هغه ډله کې وګومارل شو چې د افغانستان د کورنیو چارو له وزارت سره تړلي ول .

د افغانستان ګڼ شمیر ادارو ته ډول ډول پلاوي ولیږل شول چې پر افغانانو اغیزه وشیندي. ددغو پلاویو په یوې ډله کې د کورنیو چارو د وزارت د پرسونل عمومي رئیس الف.ی.دروزدڅکي [58] ، او د دیپارتمنت مشر الف . ی.[ایلین] [59] د جون په مېاشت کې پولیس او ژاندارم ته واستول شول.

سلاکاران فعال ول اود ټولو وزارتونو په سورو د کیندلو لپاره ور ننوتل. د بیلګې په توګه سلاکار ن.ک ګریچین [60] وویل چې هغه دې د " پټ وزیر" په توګه وټاکل شي چې د پلان وزیر ترڅنګ کاروکړي او اقتصادي او مالي چارې ورسره په ګډه په مخ بوزي او هم به هغه پلانونه چې دوی ته ورکول کیږي پلي کړي ؛ په حقیقت کې دې به د هرڅه پازوالي " مسؤولیت" په غاړه ولري. نوموړي وړاندیز وکړ چې ټولې اړوندې خواووې یعنې وزارتونه دې ددوی له ټولو پریکړو سره همغږي وي.

د مالیې چارو وزیر عبدالکریم میثاق او د سیاسي بیرو غړي پرځای نیوکه او ګوتڅنډنه وکړه چې " دا خو ملګري ملتونه نه دي "!

میثاق وویل هر وزیر د خپل وزارت د ټولو چاروپازوالي لري او هېڅ کمیسیون نه شي کولای د هغوی د دندو ځای ونیسي].61 [

د سلا کارانو ډلې پریکړه وکړه چې میثاق بې اعتباره کړي.

میثاق په څرګنده ویل چې " په هیواد کې په دیرشو مباشتو کې د سوسیالیزم د په پښو دَرَولو لپاره ." ، شوروي اتحاد اړ دئ چې د افغانستان له ډیموکراتیک جمهوریت سره مرسته وکړي.

کي جي بي د هغه څرګندونې په شوروي اتحاد پورې د ډیرې ډډې لګونې یا اتکأ د نخښې په توګه و ګڼلې او [یا هم په شوني توګه] د شوروي د مرستو د بې اعتباره کولو په موخې .

د ۱۹۷۹ز کال د جنوري په مباشت کې میثاق په مسکو کې د افغان مشرتابه او د دریمې نړۍ د هیوادونو په منځ کې په دې تور افشأ شو چې نوموړي د کي جي بي له امکاناتو څخه ګټه اخیستله.

افغان مشرتابه ته وویل شول چې میثاق د شوروي اتحاد له سوسیالیستي جمهوریتونو څخه د سرچینو لپاره نامعقوله غوښتنې لري او هغه په دې دریځ کې نه دئ چې ددغسې غوښتنو ورټیا ولري .

سلاکارانو وویل چې هغوی په بې خبرې کې د میثاق تر اغیزو لاندې راغلي ول. میثاق د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونو په وړاندې له دښمنۍ ډک دریځ درلود او د هغه کړه وړه د مائوئیستانو تر اغیزو لاندې وو .

Download from: ketabton.com

د ماليې د وزير مرستيال زوتوف[62] د سوداګرۍ د وزيراو د انقلابي شورى د غړي غوربندي [63] په وړاندې ډېر زيږ او تريخ چلند دريځ درلود.

افغانانو هم له خپله اړخه د پوځي سلاکارانو د وړتيا په اړه خپله نا خوښي څرګنده کړه. امين د ۱۹۷۸ز کال په پای کې د ننګرهار د کامديش د ولسوالۍ په تنګه دره کې خپله ژوره اندېښنه څرګنده کړه.

امين وويل : " له هغې ورځې چې سلاکاربرياسکين د افغان د سرتيرو سرمشري کوي افغان پوځ د انقلاب ضد ډلو په ټکولو کې څرګنده ناوړتيا ښودلې ده. موږ ستاسو سلاکارانو ته د افغان سرتيرو په منځ کې پراخ او هر اړخيز واک ورکوو. موږ هغو سرتيرو ته کلکه سزا ورکوو چې ستاسو د بولندويانو د سلاګانو په پلي کولو کې پاتې راځي. دا موږ ته ددې مانا راښندي چې ستاسو ټول سلا کاران وړ اوبې کفايته دي. موږ هغوتجربه کارو جنرالانو ته اړتيا لرو چې موږ يې په شوروي اتحاد کې پيژنو. هغوی بايد د افغان سرتيرو جګړه ييزه وړتيا لوړه بوزي او هغوی ته دې جګړه ور زده کړي او ور زده دې کړي چې په جګړه کې دې د شوروي پوځ تجربه پلې کړي " .

امين ټينګار وکړ : " پرته له هغې ، موږ ته به ډېره ګرانه وي چې ستاسو له جنرالانو سره په دې ډول چلند وکړو".

امين ګوريلوف ته په نغوتې ، جنرال زپلاتين[64] ته وويل، " او د هغه مرستيال (خرامچينکو)[65] ددې وړتيا نه لري چې بږرکې (جدي) پريکړې تر لاس لاندې ونيسي." افغانان د شوروي د رښتوني ژوند د کوډو له خوبونو راپاڅيدلي دي.

افغان ايجنټ [رککاس/ رقاص] 66[] وويل چې د هغه ميرمن په مسکو کې د بوتکين وه ؛ په روغتون کې ډاکټرانو او نورو اړوندو کارکوونکو نه يوازې له هغه ښځه د تحفو او بډو هيله درلودله بلکه داسې چلونه يې تر لاس لاندې ونيول چې د بډو او تحفو د لاس ته راوړلو لپاره يې د درملنې کار بيرته غورځاوه.

شوروي لوري هم ډيرې سر ټکونې درلودلې خو هغه يې په بل ډول څرګندې کړې. په لاندې ډول:

د شوروي اتحاد د کمونيست ګوند مرکزي کميټې ته په مستعار نوم يو ليک راغلی وو. په ليک کې ويل شوي ول چې سفير پوزانوف ، پوځي سلاکار ګوريلوف او د کې جي بي د ميشتې څانګې مشر اوسادچي ترون جوړ کړی وو. هغوی د ګوند د تګلارې کرښه د خپلو شخصي او کاري لاملونو له امله منحرفه کړې وه. هغوی د سفارت شتمنې لوټ کړې او ځانونه يې شتمن کړل ، ډير شراب يې څښل او د عياشۍ ژوند يې خپل کړی وو. د سفارت پوځي اتشې او قونسلانو غلط ليکونه ليکل او د حالاتو ناسمه ارزونه يې کوله. هغوی مالي مفتشين په نشوکې ډوبول او بډې به يې ورکولې .

Download from: ketabton.com

بډې ورکول دود گرځېدلی وو ، له شوروي او افغان کارپوهانو څخه په وچ زور تحفې اخيستل کېدې. د شوروي اتحاد له مرکزي کميټې څخه گوندي فعالينو هم ځانونه شتمن کړل. هغو کسانو چې په دې لړ کې همکاري نه کوله د غچ اخيستنې په لومو کې راښکېلېدل او يا بيرته کورونو ته لېږل کېدل.

د ليک ليکوال د داؤود پر وژنې ډېر خواشينی وو او څرگنده کړې يې وه چې" داؤود د هرڅه په مغزپوهيده" ليکوال د افغانستان مشرتابه ته سپکې سپورې ويلي ول.

پوځ د نړيوالې دندې په تر سره کولو کې له دسپلين څخه وتلی وو. بيلگه يې دا ده : د ۱۹۷۹ز کال د جون په ۲۱ د ۲۵ فرقې کې څلور تنه شوروي ژباړونکي چې د خوست په ښارگوټي کې ديره ول د خپل فراغت په وياړ يوه ميلمستيا جوړه کړې وه. د ميلمنو په ډله کې د څارگرې څانگې مشر، ډگرمن کالينن[67]، د سرحدي گارد مشر گوروفيس[68] ، د ۵۹ توپچي ليوا بولندوی جگړن ن . س. سيمينچنکو[69] او د فرقې بولندوی ن. الف. کروس [70]هم ول. هر چا ته ، د هغوی تر وسې شراب برابر شوي ول. تاسو پوهيږئ کله چې نشه پيل شي نوبحث او تودې خبرې اترې هم ورسره پيل شي او د خبرو بنه په بشپړ ډول بازاري کيږي. يو وزبک بريدمن صادقوف هر ډول سرټکونې او شکايتونه چې درلودل را برسيره کړل.

هغه تر ډيرو شيبو له خپلو کړاوونو وگړيد او بياپې د خپل مشر له هغو گوتنيونو څخه يادونه وکړه چې پر ده يې د ناسمې ژباړې په اړه کړې وې. صادقوف ډېر پاريدلی او قهرجن وو او د ناستو سلاکارانو په ځورونه يې پيل وکړ. صادقوف ماشيندار را پورته کړ او ټولو ته يې د غچ گواښ وکړ. سر بريدمن مالولتکين و کولای شول چې صادقوف بې وسلې کړي او بلې خونې ته يې بوت او هلته يې بيده کړ.

يو ساعت وروسته صادقوف له خوبه را پاڅيد او د نوکريوال خونې ته په ډيربوړنوړي قهر ورغی:صادقوف نوکريوال ته وويل " ته گومان کوی چې له خپل مورنې ټاټوبې څخه دې دفاع کوی؟ هو؟ که نه؟ تاسې ټول خائـنين ياست!" او بيا يې په بړبزو پيل وکړ.نور يې تاسو اټکل وکړئ چ چې د يو نيشه سړي له خولې څه را وځي.

دغو خبروټول کسان په انديښنه کې اچولي ول. افسرانو کيسلييوف[71] ، ريباچينسکي[72] او کوستين[73] دليلونه راوړل او غوښتل يې چې صادقوف غلی کړي. هغوی صادقوف بلې خونې ته بوت. خو يو ساعت وروسته صادقوف بيا له ماشيندار سره را ښکاره شو. هغه بيا هم تر دغه دمه نيشه وو او د شرابو په اغيزو کې ډوب وو. هغه غوښتل يو دا لان ومومي او دباندې راووځي او هر لور يې ډزې کولې. سيمينچينکو ووژل شو او مالولتکين[74] او يو افغان سرتيرى ټپيان شول .

د پوځ د لوی سلاکار مرستيال س.پ.توتوشکين[75] ته په ډېرې چوپتيا د پيښې په اړه خبر ورکړل شو. له هغه وروسته د پيښې خبر د لوړې بولندې نورو لوړو پوړيو ته ورسول شو. د سيمينچينکو کورنۍ د هغه له مرگه خبره کړل شوه او کورنۍ ته يې وويل شول چې: هغه د خپلې نړيوالې دندې د تر سره کولو په وخت کې په وياړ ووژل شو.

Download from: ketabton.com

Download from: ketabton.com

[1] Figir

ښايي فقير وي. [ژباړونکی]

[2]د مصحح يادښت : د افغانستان د خلق ډيموکراتيک ګوند د پرچم دډلې غړی ، په ۱۹۷۳ ز کال د هوايي او هوايي مدافعې د ځواکونو بولندوی وو چې د غوايي په انقلاب کې يې برخه واخيستله او د تره کې تر مشرۍ لاندې د ملکي دولت تر راتګه پورې د انقلابي شورى مشروو. په ۱۹۷۸ز کال کې نوموړی تر دريو مياشتو پورې ددفاع وزير وو خو د اګست په مياشت کې په مرګ محکوم او زندان ته ولويد. کله چې ببرک په واک کښينول شو، قادر له زندانه خوشې او پخوانی ګوندې دريځ ورته بيرته ورکړل شو او له (۱۹۸۲ تر ۱۹۸۵ ز کالو پورې) ددفاع د وزير په توګه پاتې شو. پرکال ۱۹۸۵ ز کې يې د ګوند له سياسي بيرو څخه استعفا وکړه او يو کال وروسته پولند ته د سفير په توګه وليږل شو. هلته له دوه کالو وروسته ، بيرته هيواد ته را وبلل شو او په پارلمان کې د غوره شوي غړي په توګه وټاکل شو. د ګزارشونو پربنسټ د مارکسيست رژيم له نړيدا وروسته په اروپا کې يې پناه واخيستله.

[3]د مصحح يادښت : سيد محمد ګلابزوی (agent 'Mamad')

[4] M. Rafi (agent �Niruz')

[5]د مصحح يادښت: پوزانوف : له ۱۹۷۲ز کال نيولې د شوروي اتحاد سفير

[6]د ليکوال يادښت: خاص ارګانونه يا خدماتي څانګې د دولت رياستونه او د مخالفينو هغه بنسټونه دي چې يا په نيغه يا په غيرمستقيم ډول له څارګرو ، اجرائـيوي او له جاسوسۍ ضد ادارو سره يا په خپل هيواد کې يا له هيواده د باندې تړلي وي لکه : څارګرې څانګې ، د جاسوسۍ ضد اداري ، پوليس اوژاندارم ، د مهاجرت او ګمرک څانګې ، سرحدي ساتونکي، د فعالو اقداماتو او د غلطو مالوماتو د خپرولو څانګې ، ورانوونکې او ايدیالوژيکې څانګې او د رواني جګړې څانګې . لنډه دا چې دغه ټولې څانګې يا څارګرې او يا جاسوسي - ضد څانګې يادېږي.

[7]د اسرائـيلو څارګره اداره

[8]د ليکوال يادښت:ميشت څارګر د څارګرې څانګې هغه غړی دئ چې د مرکز د نورو غړو له پلوه د ميشتې څارګرې څانګې د مشر په توګه ټاکل کيږي.

[9]د مصحح يادښت: د آی الف. کريفوګوز په نامه هم پيژندل کيده

[10]د مصحح يادښت: د شوروي خبري آژانس

[11]د مصحح يادښت: د شوروي د بهرنيو چارو وزير له ۱۹۵۷ ز وروسته. له هغه وروسته (۱۹۸۵ تر ۱۹۸۸ ز پورې) د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو د عالي شورى د رئـيسه هيـئـت مشر .

Download from: ketabton.com

[12]د مصحح یادښت: پاچا ظاهرشاه ۱۹۳۳ تر ۱۹۷۳ پورې

[13] GRU

د مصحح یادښت: د شوروي پوځي څارګره څانګه

[14]د لیکوال یادښت: د پوځ د میشتو څارګرو څانګو وزارت لکه د کې جي بي د میشتو څارګرو څانګو په څېر په نړۍ کې خپلې څالې درلودلې. لاندنې شمیرې په ۱۹٦۲ ز کال کې د جي آریو یا د پوځي استخباراتو شمیرې او ځایونه په ګوته کوي. د افغانستان لپاره ټوله شمیره ۴ ، سوریه ۷ ، ګانا ٦ ، ګینیا ۳ ، مالي ۴ ، سومالیا ۳ ، لیبیا ۷ ، ارجنتاین۱ ، پاکستان ۹، آستریا ۱۴ ، مکسیکو ۷ ، فنلند ۵ او یونان ۸ .په لاندیني لښتنلیک کې ټول هیوادونه نه دي یاد شوي. د کې جي بي امنیتي مأمور د کې جي بي د میشتې څانګې قانوني غړی دئ چې د سفیر لپاره په امنیتي چارو کې د اسیستانت په توګه ټاکل کیږي. د هغه عملي دنده دا ده چې په یوه (تر نښې لاندې) هیواد کې د شوروي د سفارت او دیپلوماتیک استازیتوب او د هغوی د رسمي دندو، د شوروي هغه اداري چې په اړوند هیواد کې کار کوي ، په بهر کې د شوروي د اتباعو او د هغوی د کورنیو خوندیتوب په اړه امنیتي چارې تر لاس لاندې ونیسي. په ځانګړې اکر وکر کې امنیتي مأمور دنده لري چې د کوربه هیواد له امنیتي چارواکو سره رسمي اړیکې ټینګې وساتي.

ټوله شمیره	نور لکه: د مارفلوت اټومی ایجنسي	ملګري ملتونه	الف پ.ن نووستي	ت اس	ایروفلوت	د سوداګرۍ وزارت	د بهرنیو چارو وزارت	هیواد/ښار
۳۳	۱	۱۳		۱		۲	۱٦	نیویارک
۲۱	۴					۳	۱۴	واشنګټن
۲۴	۲				۲	۹	۱۱	انګلستان
۱۴	۱	۱	۱	۱	۱	۴	۵	فرانسه
۱۲	۲					۳	۷	لویدیځه جرمني
۹	۱					۳	۵	ایتالیا
۳						۲	۱	سویتزرلن د
۷		۳		۱		۱	۲	ناروې
۹	۱		۱	۱	۱	۳	۲	سویډن
۹	۲			۱	۱	۲	۳	ډنمارک
۷	۲					۴	۱	هالنډ

Download from: ketabton.com

بلجیم	٢	٢	٢					٦
ایران	۴	٣		١			۴	١٢
کمبودیا	٢						١	٣
جاپان	٧	٢			١			١٠
برما	٢	١	٢					٥
تایلند	٣	٢				١	١	٧
اسرایل	۴	١		١				٦
ترکیه	١٠	٦					٢	١٨
ایتوپیا	١			١			١	٣
موروکو	٦	١						٧
یوراګوای		١		١				٢
کاناډا	٦	١						٧
هندوستان	٢	٣	١					٦
اندونیزیا	٢		١	١				٥
عراق	۴	١					١	٦
مصر	٣	١	٢	١			٢	٩

[15]دمصحح یادښت لیک: د افغانستان په شمال ختیځ کې یو ښارګوټی

[16]د مصحح یادښت لیک: د افغانستان د ګټو د ساتنې اداره له کودتا وروسته د افغانستان عمومي څارګره اداره وه چې د شوروی له یرغله وروسته د خاد [خدمات اطلاعات دولتي] په نامه و نومول شوه.

[17]دمصحح یادښت لیک: د امریکا متحده ایالات.

[18] V.G. Osadchy

[19] P.S. Golivanov

[20] Lieutenant-Colonel S.G. Bakhturin

[21] Y.L. Kukhta

Download from: ketabton.com

[22] Bogdanov

[23]د ليکوال يادښت : " په طبقاتي شخړه کې وسله په لاس ملگري" يوه گړويينه يا اصطلاح ده چې : څرگنده دوه مخي يا (هيپوکراسی) ، تر پرتمينې ځلا لاندې پټه شوې وي. په دې گړويينې کې تر ټولو غټه خبره پياوړتوب او ځواک دئ. کې جي بي له افغان ملگرو سره د کار کولو په وخت کې د هغوی له غوږونو په څو څو ځله ور تيره کړه چې شوروي اتحاد د نورو هيوادونو په شان نه يوازې ستاسو جغرافيوي گاونډی هيواد دئ برعکس د ټولې نړۍ د پرولتاريا لپاره د هغه پره سره باندې دا شعار ليکل شوي چې : " د نړۍ پرولتاريا يو موټي شئ !" (په افغانستان کې د ټول ولس له ۱۵ ميليونو څخه د پرولتاريا شمير يوازې ۲۵۰,۰۰۰ وو). د شوروي اتحاد سوسياليستي جمهوريتونه د ټولو کمونيستانو پلرنی ايډيالوژيک ټاټوبی وو. له دې امله پرته له دې چې يو کمونيست د نړۍ په کوم گوټ کې زيږېدلی وي ، د کوم هيواد تابعيت و لري او چيرې ژوند کوي د هغه اړيکه خامخا له شوروي اتحاد سره يوه تلپاتې اړيکه گڼل کېدله ، د هغه بيخ او بنسټ په همدغه شوروي اتحاد کې زرغونيده ځکه هرکمونيست له شوروي اتحاد سره د خپلې ډلې د تراوپربنسټ او کچه د شوروي اتحاد له کځوړې او شونډک څخه د ژوند اړينه تومنه ترلاسه کوله. که ددوې ډله يا ځانگه له شوروي اتحاد څخه پريک شوې وای نو څرگنده ده چې ډله مړاوې کېدله ، په ټوټو ټوټو ويشل کېدله او پايله يې د ځواک ، درنښت ، درېځ او نوم له لاسه تلل ول. د [فرانسې د کمونيست گوند مشر] موريس تورز يو وخت د يوه کمونيست عمومي احساس په دغو ټکيو کې رانغاړلی وو : کله چې يو کمونيست د شوروي اتحاد ترڅنگ جگړه کوي ، دغه احساس له ملگرتوبه لوړاحساس دئ ، له پيوستونه لا لوړ دئ. دا زموږ لپاره هم يو جگړه ده. موږ ته د لينن خبره په ياد راځي... 'موږ انترناسيونااليستان يو. موږ هڅه کوو چې يو بل ته په يو موټې توگه نيږدې شو ، موږ غواړو چې د نړۍ د ټولو هيوادونو کارگران او شپانه د يوه نړيوال يوگړي شوروي اتحاد په جمهوريت کې راغونډ شي." اوس وينو چې شوروي او نړيوال نوميکلاتوران په ټينگه او د پراخو گامونو په اوچتولو ، د خپلې پرتمينې موخې پرلوردرومي .

[24]د ليکوال يادښت ليک : کله چې په يوه هيواد کې د شوروي رژيم ته ورته يو رژيم رامنځته او د کي جي بي ايجنټان د رژيم واگې په لاس کې ونيسي او د واکمنۍ پياوړي دريځونه ډک کړي نو د هغه اړيکې له هيواد سره د يوه ايجنټ په توگه شلول کيږي اوپه دې کې يو شمير ايجنټان د اړيکو د ډير داډ وړسرچينه گرځي. د جاسوسي اړيکې او د داډ وړ اړيکې له يو بل څخه څه توپير لري؟ په ځارگرو کړيو کې د جاسوسۍ يا ايجنټ اړيکې د ځارگرې ځانگې او د هغه سرې ترمنځ اړيکو ته ويل کيږي چې د جاسوسۍ کار لپاره راوړل شوی وي او د يوه اينجټ په توگه يا د خپل هيواد تر بيرغ لاندې او يا تربل بيرغ لاندې تر جعلي نوم لاندې خپله همکاري پټه ساتي. ايجنټ ، يا د ځارگرې خدماتو له يوه رسمي مأمور يا د يوې ادارې له يوه استازي سره د پټې همکارۍ د تړون پر بنسټ جاسوسي کارونه په ډير ځير، په پټه او سيستماتيک ډول پرمخ بيايي ، دغه کارونه کلکه ناکله د يوې جعلي ادارې له لارې پرمخ بيول کيږي چې نوموړې اداره په پټه د ځارگرې ځانگې د مامور يا د ايجنټ له پلوه پرمخ بيول کيږي .

Download from: ketabton.com

د ډاډ ور اړیکې او د ډاډ ورهمکاري د جاسوسي هغه ډول اړیکي دي چې د یوه څارګرمأمور[د یوې قاعدې په توګه خپل څارګري هویت پټ ساتي] او د هغو کسانو ترمنځ چې څارګرو څانګو ته هېڅ ډول ژمنه نه لري خو جاسوسي خدمات د څارګرو مأمورینو په غوښتنو د هغوی د وسې په کچه د یوه ځانګړي محدودیت په کړی کې چې هغوی ته د منلو وړ وي ، ترسره کوي .

د ډاډ وړ اړیکو کسان څارګرو ته د ایدیالوژیکي او سیاسي سیالیو، د علاقې وړ موادو ، د ملګرتوب او نورو اړیکو په اړه چې له هغوی سره یې ټینګې کړې دي ، مالومات ورکوي.

دداسې اړیکو بنسټ : معنوي ، د یوه سړی د اړتیا وړ مواد ،د هغه لیوالتیا او شخصی کرکتر دئ چې څارګر دغو بیلګو ته په کتلو هغه د ډاډ وړ اړیکو ټینګولو ته را پاروي .

د اغیزو اړیکې یا په بله وینا اغیزمنې اړیکې په یوه دولت او سیاسي کړیو کې د ځانګړي اهمیت لرونکي دي چې د یوه دولت په ارګان او د (په نخښه شوي) هیواد په سیاسي او ټولنیز ژوند کې د یوه څارګر مأمور له پلوه د داسې اقداماتو ترسیوري لاندې پلې کیږي چې پر نوموړو برخو اغیزه وشیندلای شي. دداسې اړیکو په منلو بهرنی سړې اړ دئ چې د خپل هیواد د قانون او نورمونو په اډانه کې کاروکړي او ځان د جنایي پلټنو د ګواښ ښکار ونه ګرځوي. خو په دغسې اړیکو کې هغه داسې کارونه ترسره کوي چې د عادي پیژندګلوي له نورمونو دباندې دي او په ځرګنده پوهیږي چې څارګر نه د یوه څارګر توګه بلکه ترخپلې وسې د یوه بنسټ ، د استازي په توګه یوازې [اکت] کوي او ځرګندوي چې د ځان د ګټې لپاره نه بلکه د خپل بنسټ د ګټو او اړتیاوو استازیتوب کوي. له څارګرو څانګو سره د بهرني سړي اړیکي پټې وي. د ایجنټ برخلاف ، د ډاډ ور لرونکي سړي ته عملیاتي روزنه نه ورکول کیږي. له دې امله د میشتې څارګرې څانګې مأمورین باید دغه محرم کرکتر او د هغه اړیکې تل تر خپل څارلاندې ونیسي چې دغه اړیکې دې د هغه اشنایانو ، ملګرو یا د مخالف لوري ایجنټانو ته ورڅرګندې نه شي. کله چې د ډاډ وړ اړیکو سړی و ارزول او وآزمویل شو او څرګنده شوه چې هغه د ډاډ ور او صادق دئ بیا له هغه غوښتنه کیږي چې د خپلو اړیکو تومنه خپلو ملګرو یا د مخالف لوري خاصو خدماتي څانګو ته رسوا نه کړي او له خپلو اړیکو څخه به هېڅکله د کې جي بي د ګټو پر وړاندې ناوړه ګټه پورته نه کړي .

محرمې اړیکې له قانوني اړیکو څخه توپیرلري او د یوه بهرني او د څارګرې څانګې ترمنځ د اقتصادي اړیکو لکه د سوداګریز ثبات اویا د سوداګرۍ د ودې په کړۍ کې ترسره کیږي. له هغه څخه مالومات تر لاسه کیږي او یا ورته لاربښوونه کیږي چې له مخکینۍ خبرتیا پرته د بهرني تبعې او د څارګر مامور ترمنځ د یوه دوه اړخیز پوهاوي په اډانه کې دې بهرنی سړی اړین ګامونه پورته کړي

د ډاډ وړ اړیکو او د استخدامي اړیکو ترمنځ توپیر دا دئ چې د اړیکو د پرمختګ په یوې ځانګړې لړۍ کې په لومړي پراو کې د بهرني سړي یا د بهرني د تخلف او د میشتې قانوني څارګرې ترمنځ د اداري د نورمونو پربنسټ د څار

Download from: ketabton.com

یو څرګنده کچه شته چې په با النسبه ډول د رسمي مراحلو له لړیو څخه توپیر مومي حال دا چې په وروستنیو مراحلو کې دغه محدودیتونه نه لیدل کیږي او په خپله څارګره اداره هڅه کوي چې د څارلو د روښانو قانوني نورمونو پربنسټ له محدویتونو او خنډونو وتلې د اړیکو د نیولو هڅه کوي .

کله چې یوه اړیکه تر هدف لاندې نیول کیږي څارګره څانګه باید پوه شي چې آیا دا اړیکه له ایجنټ سره ده یا یوه د ډاډ وړ اړیکه. د وروستني هدف مُـعَرفه باید د لومړنیو عمومي اهدافو په اړانه کې رانغاړل شوي وي. په یوه استخدامي هدف کې د محرمیت اجزاوي په ډیر څرګند او روښانه ډول ویل شوي وي. ورکول کیدونکې دنډې ډیرې روښانه او د پرمخ بیولو میتودونه یې په مشرح ډول ورته ویل کیږي. په دې کې باید ډیره پاملرنه وشي چې د څارګرې څانګې د پام وړ موخې او ګټې ورڅخه تر لاسه شي او د میتود کار باید عملي وي. په دې برخه کې د استخدام شوني ډولونه او د یوه اینجنټ په توګه د هغه د پټې همکارۍ لپاره ټول میتودونه سپړل کیږي .

په څارګریزو کارونو کې د پټو اړیکو یو ډول هم شته چې د ډاډ وړ اړیکو ته ورته والی لري.دغې ډول اړیکې ته " ځانګړې غیر رسمي اړیکه وایي". په دغه ډله کې یوازې د دولت او سیاسي کړیو مخور کسان راتلای شي لکه د یوه هیواد ولسمشر ، د دولت مشران، د لویو سیاسي ګوندونو مشران ، د نړۍ د سوداګریزو بنسټونو غړي ، په بله وینا په دغه ډله کې هغه کسان ځای موندلای شي چې په ملي یا نړیواله کچه پیاوړې اغیزه ولري. د " ځانګړې غیر رسمي اړیکې" بریالۍ او هوښیاره کارونه دا ده چې د همدغو اړیکو لرونکی ، باید میشتې څارګرې څانګې ته یوه مثبته ونډه تر سره کړي. یوازې د کې جي بي عمومي رئیس دا واک لري چې د " ځانګړې غیر رسمي اړیکې" دوسیه یا وتړي او یا یې پرانیزي .

[25] [Boris S.] Ivanov

[26] Bogdanov

[27] Gorelov

[28] E.I. Nekrasov

[29] Suslov

[30] Ponomarev

[31] A.G. Polyakov

[32] Rostislav A. Ulianovsky

Download from: ketabton.com

د مصحح یادښت لیک: روستیسلاف الف. اولیانوفسکي د شوروي اتحاد د کمونیست گوند د مرکزي کمیتې د نړیوالو اړیکو مرستیال وو.

[33] Khamil Turabaz

[34] Ponomarev

[35]د مصحح یادښت لیک: وروسته څرګنده شوه چې نوموړی د جمهوریت د روغتون رئیس وو.

[36]د مصحح یادښت لیک:برید جنرال شاه پور احمد زی.

[37]د مصحح یادښت: روح الله خمیني ایراني شیعه عالم د ۱۹۷۸ - ۹ ز کال ایراني انقلاب لارښوونه وکړه او په ۱۹۷۹ ز کال کې یې رضا شاه پهلوي را وپرځاوه او د ایران سیاسي � مذهبي واکمن شو.

[38]د مصحح یادښت: د جمعیت اخوان المسلیمن د ټولنې بنسټ په ۱۹۲۹ ز کال کې د حسن البنأ له پلوه کښیښودل شو چې یوه سیاسي � مذهبي او اسلامپالې ټولنه وه او موخه یې د مسلمانانو د ژوندانه په هر اړخ کې د اسلامي قانون پلي کول ول.

[39] Abdullah Akhad Umusi

[40] Urals

[41] Siberia

[42]د لیکوال یادښت لیک : ګوند کټ مټ د چیکستانو کړه وړه ترلاس لاندې ونیول. د تش په نامه بنسټیز قانون تر نامه لاندې نا اوریدل شوې غوړې ډنډورې خپریدلې چې ګنې دغه قانون ډیر انساني او عادل دئ ، یو رښتونی ولسي ستالینستی اساسي قانون چې د وګړو بشري حقونه ساتي خو د هغه ترڅنګ د ستالین سادیستي شیطاني چال چلند وو چې په پټه خوله زغمل کیده. پلانونه ترلاس لاندې ونیول شول چې د ولس د ښمنان دې ونیول شي او جزأ دې ووینې. د چیکستانو د سوسیالیستي سیالیو پربنسټ په میلیونونو انسانان و نیول شول چې ددښمن په ښکارولو کې خپلې موخې تر سره کړي. هغوی وویل چې په ولادي واستوک کې له ترویکاوو څخه یو تن پرته له دې چې خپل پلار ته وګوري ، یا یو شببه فکر وکړي او یا یې مخه ونیسي په پټو سترګو د خپل پلار د اعداملو امر لاسلیک کړ. د پلان د بشپړولو لپاره وخت نه وو .

داسې پیښې هم شوې چې په مسکو کې یو بې تجربې ځوان چیکیست څو ځله په ورکړل شوې هدف کې چې ددښمن ،جاسوسانو او د ترهګر نیول ول پاتې راغلی وو. په غونډه کې پر هغه کلکې نیوکې وشوې ، هغه لټ او له نوښته بې خبر وګڼل شو. یوه ورځ د همکارانو له ډلې څخه د یوه زوړ همکار زړه وربانديې وسوځید او ورته یې ویل : " ته لیونی

Download from: ketabton.com

يې هلکه. دا خو ډیر آسانه کار دئ. ډیر شیان دي چې ته یې کولای شي.د آپارتمانونو یوه بلاک ته ولاړ شه او د میشتو کسانو نومونه پکې وګوره. په لیست کې یو نوم او یوه شمیره خوښه کړه. په دولتي دفترونو کې د سپین سترګو مأمورینو نیول تر دې لا آسان دي. دا هغه ځایونه دي چې دښمنان پکې پټیږي!" له جګړې مخکې د استوګنو وګړو نومونه د ودانۍ د دیوال پرمخ یا د ودانۍ د ننوتلو په دالان کې ځړول کیدل. دلته دوه بیلګې راوړل کیږي چې ځنګه کارونه تر سره کیدل. م . ت. دیسکانټ یو یهودی وو چې په ۱۸۹۸ز کال کې زیږیدلی وو او په ۱۹۳۸ز کال کې په چیټا کې و نیول شو.هغه اعتراف وکړ چې د جاپان ، جرمني او پولند څارګرو ادارو لپاره یې کار کاوه او هم د تروتسکي په فعالیتونو کې ښکېل وو." زه پوهیږم چې ما د یوه مار په شان ژوند کړئ او پرته له دې چې څوک راباندې یوه شي چیچل مې کول. زه پوهیدم چې زما احمق کار زما زیارګاله او هڅانده میرمن خوښه نه ساتله او اوس له مرګ وروسته دوه ماشومان مې پاتې کیږي چې پر مابه ډیر سپک ووایي او د ژوند تر پایه به له ما کرکه ولري. خو زه د خپل ژوند په وروستیو شېبو کې یوه شوی یم چې ځان او حرامیان به افشأ کړم. زه په ډیره خوښه د خپلو ګناهونو د جبیرې لپاره د مرګ مخې ته ورځم ".

په محکمه کې دیسکانت د پلټنو په لړۍ کې له خپلو ورکړل شویولاسوندونو او شواهدو څخه منکر شو. هغه وویل چې هغه وهل او ټکول شوی دئ ؛ هغه په غلطه د هغو کسانو پرځای نیول شوئ چې بهرنیو څارګرو ادارو او تروتسکي ته کار کوي. او هغه داسې څه نه دي کړي چې دي دې پرې پړ وګڼل شي. د اعترافاتو پروتوکل ور باندې د پلټونکي (مستنطق) بالادین له پلوه په وچ زور لاسلیک شوې. دیسکانت اعدام شو .

د ن ک وي ډې ایجنټ د. الف.بیسترولیتوف ، په بهر کې بد چال چلند درلود او په هیواد کې یې هم دومره نیکمرغه شپې ورځې نه درلودلې.

له هغه څخه اوس د یوه نمونه څارګرپه نوم یادونه کیږي. هغه په څلورو هیوادونو کې د جاسوس په توګه افشا شو. د هغه لاسوندونه له یوه اوسپنیز کیبل سره چې په سر کې یې یو پنډوسکی وو ونیول شول. پلټونکي سولوف یوف او د هغه زده کوونکي شوکشین د بیسترولیتوف دوې پښتۍ ور ماتې کړې ، ټټر یې ور سوری کړ او د سر کوپړۍ یې په بنداژ پوښل شوي یوه ستک ، ورماته کړه. د هغه د نس عضلات یې په بوټانو ور وشیرل .

له هغې ورځې چې د چیکا بنسټ ایښودل شوې د ګوند د یوازیني ارګان په توګه یې شتون درلود او نیغ په نیغه یې د ګوند تر سیوري لاندې کار کاوه. د ګوند تر دایرتیکیفونو لاندې یې کار کاوه او ولکه یې د ګوند په لاس کې وه. لینن ویلي دي : " انقلابي ځواک او دیکتاتوري تر ټولو ښه شی دئ ...' لینن د ۱۹۲۲ زکال د جنوري په ۳۱ نیټه یونشلیک ته په یوه لیک کې ولیکل : ' زه نه شم کولای په سیاسي بیرو کې واوسم... زه ګومان کوم چې زه ورته اړتیا

Download from: ketabton.com

نه لرم. اوس د نړه تخنيکي اقداماتو د نيولو وخت راغلی دئ چې زموږ نياوتونونه (محکمې) دې پياوړې شي او د مينشويکانو د ټکونو لړۍ ګړندۍ کړي." دا د لينين خبرې وې .

د چيکا د ۵۰ کلنۍ په لمانځنې کې د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو د سترې محکمې مشر ومنله چې : " د شوروي نياوتونونه او د شوروي اتحاد د سوسياليستي جمهوريتونو دولت امنيتي ځانګې همزولې دي. يوازې همزولي نه ده بلکه زموږ موخې له يو بل سره يو موټي کوي...زموږ بريا په دې کې ده چې د ددولت امنيتي ارګانونه او نياتونونه د ټولو سختو ستونزو په اړه د دوه اړخيز پوهاوي او ګډ کاري هوډ تر سيوري لاندې کارکوي"...

لاسوندونه ددولت له پلوه د وهل شويو تورونو په ګټه منحرفيدل. لوی څارنوال ويشينسکي به ويل چې پر سياسي مخالفينو تور لګولو ته اړتيا نسته او هېڅ اړ نه يو لاسوندونه ورته په پام کې ونيول شي. يوازې د نيول شوي سړي اعتراف بس دئ.

د ۱۹۵۲ زکال په پای کې ستالين امر وکړ چې د لويديځو پانګوالوهيوادونو له څارګرو څانګو سره د ډاکټرانو په اړه دې د اړيکو او دروهو له مخې څادر ليرې او ودې موندل شي. يو پلټونکي چې پر يوې ډيرې ځانګړې پلټنيزې برخې يې کار کاوه له توکميز اړخه يو يهودی وو او په دې تور ونيول شو چې د اسراييلو سفير ګولدا مير ته يې مالومات ورکول. [له روسي متن څخه ۷ ټکي ورک دي] .

په يوې ککړې او لوخړنې هوا کې هرڅه چې وکړې سمه سا نه شې کښلای. ته نه شې کولای طبيعت ته بدلون ورکړې. دولت به تر يوې کچې به وکولای شي د ډيموکراسۍ د شکلو پـَردو او شعارونو تر شا ځان پټ کړي ، بيا رغاونه [پريستوريکا] او د خلاصو دروازو سياست به را خپل کړي. خو ددغو پردو تر شا ان نن د کي جي بي لوی مشر چيبريکوف منلي چې چيکان لا تر اوسه خپل ايجنټان هڅوي چې غيرقانوني ګامونه پورته کړي ، جعلي لاسوندونه جوړ وي او له هغو څخه د خپلو موخو د ترلاسه کولو لپاره کال واخلي. څرګنده ده چې په ګزارشونو کې له دغو خبرو ياونه نه ده شوی ، پر کال ۱۹۸۳ز د اکتوبر په ۱۱ نېټې د مسکو او مسکو ته ور څيرمه د کي جي بي ټولو لوړ پوړو کارکوونکو ته ويل شوي ول چې : " د شوروي اتحاد د سوسالستي جهوريتونو د کي جي بي د جون د ۴ د ۱۹۸۳ ز کال د ۰۰۱۴۰ شميرې په لارښود کې ليک ټينګار شوې چې د ايجنټانو او د ډاډ وړ کسانو په اړه دې چټکتيا او پرمختيا ته وده ورکړل شي." د چيبريکوف په وينا له دغه ګام څخه ټوليزه موخه دا وه چې د ساينس ، تکنالوژۍ او روڼ اندی ځوان زوزات (نسل) دې دښمن له هغو هڅو وژغورل شي چې غواړي هغوی د مارکسيسزم او لييننزم له اغيزو ليرې کړي ، دوی دې ترځمکې لاندې پټو ډلو ټپلو، سياسي مخالفو ټولنو ، د فلسفي کړيو پوهانو ، سيمه يزو توکميزو، مذهبي ، صوفي ډلو پر وړاندې جګړه وکړي او د رژيم منځته د هغوی د ننوتلو مخه دې ونيسي. کي جي بي بايد د ټولنې په منځ کې وي او د ټولنې هر غړی دې وپيژني او په ټولنه دې د هر پيښيدونکې بدلون پر وړاندې اړين ګام اوچت کړي ، ددغو پيښو له پيښېدلو مخکې دې خپلې اټکلنې ولري او د منفي اغيزو د

Download from: ketabton.com

رامنځته کیدلو مخه دي مخکې له مخکې ونیسي." دا د ایجنټانو کار دئ ؛ په دغو چارو کې د کي جي بي د ډاډ وړ او ښه روزل شوي کارکوونکي پخه ونډه لوبوي. د چیکیستانو دغه ورهنه او کارپوهنه یوه ځانګړې دنده ده چې یوازې چیکسیتان یې تر سره کولای شي. د یوه سړي په ژوند کې قیاس ځای نه لري .

[43] V.A. Kryuchkov, the head of the First Chief Directorate (FCD) of the KGB

[44]د مصحح یادښت لیک: تره کي په ۱۹۷۹ ز کال کې ووژل شو.

[45]د مصحح یادښت : محمد حسن شرق

[46]د مصحح یادښت : د لومړی ضمیمې د ایجنټانو له لیست څخه

[47]د مصحح یادښت : د لومړی ضمیمې د ایجنټانو له لیست څخه

[48]د مصحح یادښت: ډګر جنرال محمد رفیع د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د پرچم د ډلې غړی ، د فوائدعامې وزیر د ۱۹۷۸ز کال د مې له مپاشتې تر آګست پورې ؛ له هغه وروسته بې واکه شو. د کارمل په رژیم کې له ۱۹۸۰ تر ۱۹۸۲ بیا له۱۹۸٦ تر ۱۹۸۸ ز پورې د دفاع وزیر او له ۱۹۸۱ ز کال وروسته د سیاسي بیرو غړی

[49]د لیکوال یادښت: د امین خبرې ددې څرګندونه کوي چې کې جي بي چې له پخوا په افغانستان کې وه او له افغانانو سره یې د جاسوسۍ اړیکې ټینګې کړې وې اوس هماغه کسان چې د کي جي بي مرستندویان ول په هیواد کې ددولت او سیاست لوړې مخورې څیرې ګرځېدلې دي.

[50]د مصحح یادښت: سلطانعلي کشتمند د پرچم د ډلې غړی او د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند په لومړي دولت کې د پلان وزیر. د غوایي د انقلاب له څومیاشتو وروسته د پرچم د ډلې له نورو مخکښوغړو سره له کاره لیرې ، بندي او په مرګ محکوم شو. د هغه د مرګ سزا وروسته په زندان کې ۱۵ کالو ته راټیټه شوه. کله چې ببرک کارمل د واکمنۍ پر ګدۍ کښینول شو کشتمند د افغانستان د خلق ډیموکراتیک ګوند د سیاسي بیرو غړی شو او یو کال وروسته [۱۹۸۱ تر ۱۹۸۸ ز] پورې سر وزیر و نومول شو.

[51] B.N. Ponomarev

[52]د مصحح لاسلیک : غلام دستګیرپنجشیری د کابل د ښوونکو د روزنې په انستیتیوت / د کابل عالي دارالمعلمین کې د ادبیاتو پخوانی ښوونکی او وروسته د دولت لوړپوړی چارواکی

[53] Ponomarev

[54] B.S. Ivanov

Download from: ketabton.com

د مصحح یادښت لیک :باریس س. ایوانوف د کي جي بي مأمور ، د ۱۹۷۹ز کال له پسرلي ورسوته د برید جنرال په رتبې د کي جي بي افسر

[55] Ponomarev

[56] L.P. Gorelov

د مصحح یادښت: تورن جنرال لیو ن. گوریلوف

[57] General N.S. Veselkov

[58] I.Y. Drozdetsky

د لیکوال یادښت: دا هماغه الف ی دروزدڅکي دئ چې د ختیځ جرمني د کورنیوچارو په وزرات کې د کې جي بي د پلاوي په ډله کې په ختیځ جرمني کې د مخابراتو د مأمور په توگه ددسیسو او غیرقانوني کړنوپه تورونو پړ گڼل شوی وو. د جرمني ملگرو په مرسته یې د شوروي اتحاد سوسیالیستي جمهوریتونو د کورنیو چارو وزارت شوکولوف ته د گرانبیو توکو غټه شمیره را ولیږله. میکلي ، د کي جي بي پلاوی ی. الف. فادیکین خبر کړ چې په دغې دروهې کې ښکیل جرمنان نیول شوي او محکمه به شي. دروزدڅکي په بیړه را وغوښتل شو خو ددې په بدل کې چې زندان ته ولویږي او لاس یې ونیول شي هغه د شوروي اتحاد د کورنیو چارو په وزارت کې ومنل شو.شوکولوف نوموړی د جنرال په رتبې کمیسار و ټاکه.

[59] A.I. [Ilyin],

[60] N.K. Grechin

[61]د لیکوال یادښت: افغان متل دئ چې وایي " ته هرشی راوړئ خو نه پوهیږئ چې څه ته اړتیا لری". امین افغانان و هڅول چې هرڅه چې وغواړئ " روسان یې درکوي. افغانستان د شوروي اتحاد د سوسیالیستي جمهوریتونو لپاره ډیر ارزښت لري ، افغانستان دئ چې شوروي اتحاد دی. له دې امله شوروي د هر ډول قرباني ورکړې ته چمتو دئ"

[62] Zotov

[63]د مصحح یادښت: عبدالقدوس غوربندي

[64]د مصحح یادښت: برید جنرال واسیلي پ زپلاتین له ۱۹۷۸ ز وروسته د افغانستان د وسله وال ځواک لوی سلاکار

Download from: ketabton.com

[65] Khramchenko

[66] د مصحح یادښت: ګیلاني باختري ، د داؤود په رژیم کې د کرهڼې وزیر.

[67] Lieutenant-Colonel Kalinin

[68] Gorofes

[69] Major N.S. Semenchenko

[70] N.A. Krus

[71] Kisiliev

[72] Ryabchinsky

[73] Kostin

[74] Maloletkin

[75] S.P. Tutushkin

Download from: ketabton.com